

Hergün

Kâzım Nami
Durunun cevabı
Karşısında

Muhittin Birgen

Kâzım Nami Duru bana cevap verdi. Bu cevap vesilesinden istifade ederek Türküğün çok mühim bir davası üzerindeki fikirlerimi biraz daha teşrih etmek istiyorum.

Kâzım Nami benim aramda Türk dilinin tekâmülünü anlama bakımından dağlar kadar büyük farklar vardır. Bu farkları hülâsa edeyim:

Kâzım demek istiyor ki: «Türk dilinin kelimesini de, kanununu da Dil Kurumu tesbit etmiştir. Artık imlâsızlıktan, kelimesizlikten, kanunsuzluktan bahsetmeğe mahal yoktur. Onun tesbit ettiği şeyleri kabul et ve oradan yürü, mesele kalmaz.»

Halbuki, ben bu fikirde değilim: Dil denilen şey, herhangi bir heyetin, dilediği gibi koyduğu kelimeler, kanunlar ve emirlerle yapılmaz. O, bir tarih içinde, halk diline ve kimse farkında olmadığı halde, kendiliğinden ortaya atılmış kelimeler ve konulmuş kanunlarla vücutta gelir. Kâzım göre halkın ve Türk milletinin Dil Kurumuna uyması lâzımdır. Bana göre ise, Kurum halka uymaya mecburdur. Asıl türkçeyi halk yapar, kaidelerini halk koyar. Kurumun ve onunla birlikte biz münevverlerin vazifeleri, halkın kaidelerini, ham madde olarak alıp yavaş yavaş işlemek ve halkın kaidelerini, muayyen bir tertib ve tasnif içinde ortaya «yazmak»tır. Bütün milli diller bu suretle teessüs etmiştir. Türk dili de başka bir yoldan gidemez. Başka bir yoldan gittiği takdirde vücutta gelecek dil, Türkün dil olmaz, Osmanlıca gibi, bir garib dil olur.

Osmanlıcanın dil anlayışı ile Kâzımın ve onunla beraber olanların dil anlayışları arasında hiçbir fark yoktur: Her iki taraf ta halkın münevver uymasını ister. Her iki taraf ta küldenin olmayan bir dil yaratmaya çalışır; her iki tarafın dilini de kütle anlamaz. Halk, «Perşembenin gleşi Çarşambanın gidiğinden bellidir» dediği zaman, Kâzım, halktan ayrılmak için, «Perşembenin gelişimi Çarşambanın gelişiminden bellidir!» diye bir garibe çıkarır. Nitekim, halkın «zeyünya» dediği yerde Osmanlı «aruganı zeyt» derdi. Yahud, halk «ekmek» der, Osmanlı nâni aziz yazardı! Nitekim, bugün de «Duru Bey» deyip «Bay Duru» yazıyorlar. Halbuki, bu iş, Dil Kurumunun değil, devletin de kanununa bağlanmıştır!

Bence, halkın «savul» unu «çeki», «geliş» i «gelişim», «top» unu «bol», «borç» unu «ödev», «özleme» sini «özlem» yapan türkçe, türkçe değil, «osmanlıca»dır: Yeni bir osmanlıca, yani, Neosmanlıca. Kâzım bunun taraftarıdır. O, ken-dileri yazıp kendileri okumak istiyen ve bunlarla her şeyin olup biteceğine kani olan zümredendir. Ben ise halkla beraber söyleyip, onunla birlikte yazıp okumaya ve onunla her sahada anlaşmaya taraftar ol-anlarımdır: Ben halkım, Kâzım münevver. Bence, halk, bir koyun sürüsü ve münevver de kendi zevkine göre kaval çalan bir çoban değildir. Bence halk ve münevver, aynı kavah aynı ahenkle birden çalacaklar ve aynı zevki birlikte duyacaklardır. Osmanlı münevverleri halktan ayrı bir dil yapmıştı; Türk münevverleri halkın dilini kendi dili yapacakları.

★

Hangi tağatın bakılsa türkçede ortaya atılacak her yeni kelimenin Türk dilinin umumî tekâmülüne yabancı olmaması, düzme bir kelime, bize yabancı bir icad olmaması zarureti teslim mecburiyetindedir. Bu zaruret, yeni kelime şekilleri ve yeni kaideler için de böyledir. Misal olarak, bu fikri her dilin bir istikrarı olan ihtiyacı bakımından da müteale ve müdafaa edebiliriz:

908 tarihindenberi otuz üç sene geçti. Bu müddet zarfında dilimize kaç defa ve kaç türlü ve çeşitlenmiş kelimeleri düşünelim: İlk senelerde, - tıpkı son senelerde olduğu gibi - ortaya garib garib kelimeler çıkarmakla başladık. Meselâ, «Günaydın! Günaydın!» dedik. Sonra, Ziya Gökalp, bu hareketi bir nizama koydu ve herkesi İstanbul halk dilini esas olarak kabul etmeye davet etti. Bir müddet işler bu istikamette gittikten sonra, bir devir geldi, o eski garib şeyler modası, daha büyük bir şiddetle nişketti ve mekteplere kadar girdi. Bu devirde sadece garib kelimeler değil, bunlardan daha garib şekillerde kaideler çıktığını gördük. Bu arada, hattâ Fransız gramerinin bir taklid modeli olarak kullanıldığını, bilfiş «evrensel», «arsulusal», gibi sıfatlar yapıldığını gördük. Her Türk için yabancı olan

(Devamı 7 nci sayfa)

Resimli Makale:

Bir Alman feyzozu insanlarını bir kısmını sokak şarkısına, bir kısmını da klâsik operaya benzetir. Sokak şarkısının bir mevsim vardır, ömrü daima kısa olur, klâsikler, sen opera ise ebed müddettir.

Bir gün için, bir hafta veya bir mevsim için adı dile gelenlerden olmayız, şöretiniz ne kadar çabuk yayılsa, o nisbette de çabuk unutulur. Şöhreti ve mevkî güc yapan muhittin kalbine yerleşir, onu oradan çıkarmak imkânsızdır.

Söz Arasında

Amerikanın "ölüler berberi," bir milyon miras bıraktı

Geçen ayın yirmisine doğru New Yorkta Paul Rochester adında bir adam ölmüştür. San'atı berberlik idi. Ölümünden sonra oğullarına bir milyon dolar miras bıraktığı anlaşılmıştır.

Paul Rochester'in berberliği nevi şahsına münhasır bir berberlik idi. O, yalnız ölümlere hizmet ederdi. Bir ceza mahkûmuna mensubdu. Tuvalet yaptığı ölü başına beş dolar para alırdı. Günde vasatı on beş ölüye tuvalet yaptığına göre, bir günlük kazancı 75 doları buluyordu. Paul Rochester bu san'atına otuz yıl evvel başlamış ve bu sayede bu muazzam parayı toplayabilmiştir. Oğulları da berberdirler. Fakat onlar ölümleri değil dilileri tıraş etmekte dirler.

Amerikanın bakır ormanlarında vahşilerle bir harâ

Bilmeyiz onlara «vahşi» demek doğru mudur? Mevzuu bahşeylediğimiz bu insanlar Cenubi Amerikada «Brezilya»nın muazzam ve gün görmemiş ormanlarında yaşamakta olan Quiche imparatorluğunun varisleri incas tesmiye edilen insanlardır. Bunlarla Brezilyalıların arasında vukua gelen mücadele çok eski devirler ile devrimiz arasında bir mücadele talâkî edilmiştir.

Bakınız vak'a ne suretle husule gelmiştir: Geniş hududlarını tesbit eylemek için bir hudud komisyonu teşkil edilmiş olan Brezilya hükûmeti en güzide altın ve sübyalarını Brezilya - Veneziyâli muntakasına göndermiştir.

Bu muntakada şimdiye kadar beyaz insan yüzü görmemiş ve fevkalâde milliyetperver olan «Kırmızı derliler» bulunuyordu. Asırlarca evvel ecedadlarının sürmüş oldukları hayat tarzlarını hâlâ tatbik etmekte olan bu insanlar kendi kendilerine mes'ud bir hayat sürmekte idiler.

Beyaz insanların muntakalarına girmeleri onları derhal galeyana getirmişti.

Zehirli oklarını, sair iptidai silâhlarını alarak Brezilyalıları hücumu kalkışmışlardır.

Mücadele çetin olmuş. Brezilya heyeti azası tam bir muhasara altına alınmıştır.

Vaziyetin vahametini idrak eden heyet reisi birlikte taşıdıkları küçük teltiz ile S. O. S. işaretini vermiş ve tayyareler ile imdad ve «ağlatıcı gazler» gönderilmiştir. Ağlatıcı gazler, mitralyözler kırmızı derlileri mağlûb etmeye kâfi gelmiştir.

Brezilyalıları galib gelmişler ise de heyet azasından beş kişi de zehârlî (Devamı 6 ncı sayfa)

Lisan işleri

Lisan bahsinde sakat bir merak: Arab kelimelerinin telâffuzlarını bozmak

Yazan: Halid Ziya Uşaklıgil

- 14 -

Türkçe a. b. c. nin mükemmeliyetini temin etmek için q (ke) harfinin kabulü zarurî olduğuna ve eski yazıda hiç tereddüde mahal bırakmamışken lâtîn harflerinin ka-bulü üzerine d, c, b harflerinin falan ve filân takdirde t, ç, p sesi verecekleri şüphesiz vukua gelen telâffuz iltibasından mütevellid karşıklığın izalesi lâzım geleceğine dair düşünceleri izah etmişim. İmlâya aid kaydedilebilecek diğer düşüncelerin bahşasını eski yazının ayn ve hemzelerini göstermeli midir, göstermek lâzımsa bunu ne suretle yapmalıdır, bunun hakkında, işaret, emir, Asım gibi... Ortada yahud sonda bulunursa, fikrimce bunları göstermek icab eden bu, istiklakları yapabilmek için lâzım olduğundan başka bu harfler bir ses sektesi teşkil eder, arabçaya mahsus olan ve garb dillerinde mevcut olmayan bu hususiyet aynı musedinin syncoper denilen, vakfesi yahud şark musikisinde usulün bir boşluğunu dolduran ve es denilen vakfesi hükmünde bir ahenk lâzımı mesidir.

Aynı kelimenin imlâya göre telâffuz farkları

Ortada bulunuşlarına göre misal: Vaka ile vak'a; melûf ile me'lûf arasında ki telâffuzda tafet farkına bakılınca bu hakikat hemen zahir olur. Sonda bulunuşlarına göre misal: İrtica ile irtica'; cüz ile cüz' arasında ki fark da bu kabildendir. Bu misaller yüzlerce tekrar olunarak tecrübeden geçirilebilir. Bugün yazı vazenlar ve yazı öğrenmekte olan çocuklar ekseriyet üzere bu farkı gözetmemekte ve meselâ me'mul yazmak ve okumak için memul; ma'mul yazmak ve okumak için mamul kullanmaktadır. lar. Bunun telâffuzda ne çirkin olduğuna ve istiklaklarda ne karşıklıklar husule getireceğine işaret lâ-

zım değildir.

Eğer bu savt sektesini işaret lüzumunda ittifak hasıl olursa onun ne suretle tersim edilmesini düşünmelidir. Bu noktada da kolaylıkla ittifak edilemediğine şahid oluyoruz. Bunu tersime kavay verener arasında ayn', gayn ile göstermek isteyenleri görüyoruz. Türkcede zaten lüzumundan fazla olan k ve g harfini bu vesile ile de lisana sokuşturmak, teşebbüsünü, meselâ misra' demek için misrağ, rucı' demek için rucüğ telâffuzunu lisan erbabını ve telâffuzda tafet arayanları memnun edebilecek mahiyette görmüyorum. Ayn baskadır, gayn baskadır, birincisi telâffuzda bir küçük vakfe işaret etmekten başka bir iş görmezken ikincisi boğazı tırmalyacak bir hicink tesiri yapar.

Aynı çatlatmak bahsi

Tabii bu vakfeden bahşederken eski ta'bir'e göre bugün aynı çatlatılmı diyecek kimse bulunmaz. Elbette bugünün telâffuzunda vaktile medrese ağzı, meşhur bir hikâyede anlatıldığı gibi softanın «ba'' zihum bu canibe, ba'' zihum ol canibe a'' zım oldular» diye üç beş ayı bir araya getirerek telâffuz taklid edilemez. Ne kadar küçük olursa olsun herhalde bir işaret gösterilmesine lüzum olan bu vakfe için en münaesib işaret şu (') işaretidir denebilir. Zaten bu apostrophe işaretinin türkcede başka bir istimali lüzumuna da görmüyorum.

Bazı yazılarda bu işaretin yabancısı has isimlerle onların lâhikaları arasında konduğuna, meselâ Eden'in yazıldığına tesadüf olunuyor. Bunun için daha münaesib bir işaret olarak şu (-) rabit işareti tavsiye edilebilir. Eden'in, Hitler-e gibi...

İmlâya dair ufak tefek düşüncelerime de temas ederek artık bu bahse nihayet vermek ve nahv fasluna geçmek zamanı gelmiştir.

Lâtîn harflerini kabul ettikten sonra garib bir merak başladı: Elden geldiği kadar Arab kelimelerinin telâffuzunu ve imlâsını bozmak. Sanki bunu yapmak onları türkçeleştirmiş olacak. Bir müstevli hastalığı ortadan kaldırmak için musab farzedilen üç beş kişiye bir ilâç şirînga etmekle iş tesviye edilmiştir. (Devamı 7 inci sayfa)

Harb dışındaki dünyadan haberler

Birleşik Amerikanın nüfus sayımı

1940 yılı 2 inci teşrinde Birleşik Amerikada yapılan nüfus sayımında, Birleşik Amerika nüfusunun (müstemlekeler dahil) 150,362,000 olduğu anlaşılmıştır.

1930 yılında yapılan nüfus sayımında, Birleşik Amerikanın nüfusu 138,439,000 olduğuna nazaran, iki sayım arasında geçen 10 yıllık müddet zarfında 11,923,000 lik bir artış müşahade edilmiştir.

1940 sayımına göre Filipin, hariç olmak üzere, Amerika müstemlekelerinin nüfusu 2,597,000 dir. Bu miktar 1930 sayımıyla mukayese esâsire % 20,7 bir artış gösterir.

Gene bu son sayıma nazaran Filipinlerin 16,356,000 nüfusa mal oldukları anlaşılmıştır. Bu miktar, bundan önceki sayımlara ve bilhassa 1918 yılı sayımına nazaran % 21 bir fazlalık ifade eder.

1940 sayımında Panama kanalının nüfusu, 51827 olarak tesbit edilmiştir. Halbuki on yıl önceki 1930 sayımında burasının nüfusu ancak 39,467 kişi idi. Alaska yarım adasında 73,000 insan mevcut olduğu anlaşıldı; 1930 sayımında buradaki nüfusun miktarı 59,000 di.

1940 yılı sayımında Hovayi adalarında nüfus 423,000 olarak tesbit edilmiştir. 1930 sayımında buradaki nüfus 368,000 di. Samoa adasında 10 yıl içinde ancak 3 bin kişilik bir fazlalık göze çarpmaktadır; 1930 sayımında burada 10 bin nüfus varken 1940 sayımında buradaki nüfus 13 bine çıkmış bulunmaktadır.

Guam adasında 1930 yılında 16,500 nüfus varken, 1940 yılında 22,000 nüfus tesbit edilmiştir.

Portoriko'da 1930 yılında 1,500,000 nüfus varken, 1940 yılında yapılan sayıma nazaran nüfus miktarı 1,869,000 e çıkmıştır.

Virjini adalarında 1930 yılında 22 bin nüfus varken 1940 yılında 25 bine yükselmiştir.

Muhtelif askerî ve bahri vazifelerle mükellef olup Amerikan hududlarında bulunan Amerikan vatandaşlarının sayısı 1930 yılında 89,453 tü; 1940 yılında bu gibiler 119,000 kişi tutmaktadır.

Meşhur Fransız muharriri Pierre Mille öldü

Fransız muharrirleri içinde mühim bir mevki işgal etmiş olan Pierre Mille geçenlerde Fransada vefat etmiştir. 77 yaşında bulunuyordu. Eski müstemleke yüksek memurlarından biri olan müteveffa, en son zamanlarda yüksek iktisad meclisi azası ve

Sözün kısası

Harbin dışında mıydı

E. Ekrem Talu

Hepimiz, hergün radyo filân şehrin üzerine su dar tayyarenin nasıl bomba yarırdığına dehşet içerisinde dinliyoruz. Gazetelerde su veya bu millete n sub falanca geminin torpillendiği okuyoruz. Ve her seferinde, her rimiz, şüphesiz haklı olarak Cenbihakka bizleri bu harbe sokmadı için hamdediyoruz.

Lâkin iyi düşünürsek, harbin mamile dışında olmadığımızı, harbin deten ona karşınamış bulunuyorsak da manen karıştığımızı ıkrar edemeyiz.

Tebliğlere dikkat edin: Bur Elbasandan, Görice'den, Erdenen, Tobruk'tan, Derne'den, Adeniz adalarından bahşediyorlar.

Bu isimlerden hangisi bize yabancısı? Hangi Türk vardır ki Filisur'un, Sarandoz'un, Tobruk'u zaptedildiği haberi karşısında, yereginin sızladığını, eski bir yaracın için tektar kanadığını duymazsın?

Dost ellere geçtiğine bu ka sevdiğimiziz o yerler, daha otuz evvel anayurdumuzun birer cüidi.

Bizi gafil avhyan bir düşman sayı itibarile kat kat üstün ordurına karşı daha dün Tobruk'u alanca müdafaa eden kahramanlarımızdan henüz bir çoğu sağdır. müdafaadan ilham alarak müstevli Türk edebiyatının en güzel eserlerinden biri olan (kin) manzumeyazın Galatasaraylı (Emin Bülend) henüz ihtiyarlanmadı. Ve hayat Garb Trablusunun hicran yüreklerinde sessiz sesiz taşıyan insanların sayısı bugün milyonlarca var!

Biz mi harbin dışındayız? A la! Bilâkis, bütün duygularımız bütün maneviyatımızla onun içi girmiş bulunuyoruz. Kendilerile deoloji birliği etmiş olduğumuz milletlerin her muvaffakiyeti on icindir ki bizi sevindiriyor. Aradın yarı asır bile geçmeden, alımlarımız yerde kalmadığını, öçerimizin dost elile çıkarıldığını görmekten haz duyuyoruz. Bundan tal ne olabilir?

Harb tebliğlerinde adları geç o eski Türk ellerinde, kemiklerimizin hâlâ cürümeviş birçok şhidlerimiz var. O mübarek topraklara bugün akın eden dost askerleri onlara bizden selâm ve ümit götürüyorlar.

Cümlesinden Allah razı olsun!

E. Ekrem Talu

Merdiven düsti

Şişide, Büyükciftlik sokakında, numaralı evde oturan Abdülkadirün evinin merdivenlerini tamir edenken 6 metre yükseklikten yere düşmüş, vücudünün müteaddid yerlerinden ağır surette yaralanmıştır.

Abdülkadir baygın bir halde Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

Limanda temizlik ameliyesi

Birkaç güne kadar İstanbul ve Sılviri limanlarında temizlik ve liman tarama ameliyelerine başlanacaktır. Muntaka Liman Reisiği tarafından hususta tanzim edilen tetkikat raporuna imkân edilmek Vekâlete gönderilmiştir.

Académie des Sciences Coloniales emiyeti reisi idi.

1897 Türk-Yunan muharebesinde Journale des Débats'ın harb muhabirliğini yapmıştır.

1914-1918 Umumi Harbinde Le Temps gazetesinin harb muhabiri idi.

Bilhassa müstemleke hayatına romanlar yazmakla büyük bir şöret edinmiş olan Pierre Mille hepsi büyük bir edebî kıymetli haiz eli eser bırakmıştır. Kitaplarından maada, muhtelif gazete ve mecmualara çok sayıda makaleler yazmıştır. Vefatı Fransız edebiyat için büyük bir kayıptır.

TAKVİM

İkincikanun											
Kısmi sene			26			Arabi sene			1359		
1896			Rusmi sene			1941			Kısmi sene		
Zincirlik			13			80					
PAZAR											
GÜNÜŞ											
Zilhicce											
28											
GÜNÜŞ											
Zilhicce											
28											
GÜNÜŞ											
Zilhicce											
28											
GÜNÜŞ											
Zilhicce											
28											

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

— İtalyaya ne oluyor? diye soruyorlar. Mısır yolunu tutan esirlerin miktarı yüz bini geçti, İngiliz ordusu da şimdiden Derne'nin önündedir. İtalyaya ne olduğu meydanda. Asıl sorulacak sual:

— Neden böyle olduğudur. Bir ordu tasavvur ediniz ki yekdiğeri arkasına dizilmiş dört parça halindedir. Baş kumandanı da en son gelen dördüncü parçanın arasında dir.

Birinci ordu Sidi - Barrani'de mahvoluyor, geride Bardiyâ'da bekleyen ikinci ordunun yerinden kimıldadığı yoktur.

İkinci ordu Bardiyâ'da topyekûn esir düşüyor. Geride Tobruk istih-

kâmlarında beklemekte olan üçüncü ordudan ses bile çıkmıyor.

Nihayet Tobruk'u muhafaza ile mükellef olan üçüncü ordu da evvelkilerin akıbetine kavuşuyor. Geride, başkumandanlarının Başbuğluğu altında durmakta olan dördüncü ve sonuncu kısımda en küçük bir hareket bile yoktur.

Askerlik işlerinden biraz olsun anlıyanlar:

— Hiçbir devirde hiçbir ordu bu şekilde harbetmemiştir, diyorlar. Müshade ve mütealele doğrudur, o derece doğrudur ki, kendi hesabımıza biz İtalyanlar arasında, hiç olmazsa Afrikadaki İtalyanlar arasında henüz anlaşılmayan gayritabdî, anormal bir şeylerin dönmekte olduğuna inanıyoruz, ey okuyucu sen:

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

(Devamı 7 nci sayfa)

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

Makineye verilirken

İngiliz kuvvetleri Derneye girdiler

**Kahire 26 (A.A.) — İngi-
liz kuvvetlerinin Derneye 5 ki-
lometre mesafeye kadar yak-
laştıkları haber verilmekte-
dir. Tayyare ile yapılan keşif-
lerde Dernenin İtalyanlar ta-
rafından tahkiye edildiği
görölmüştür.**

**Selânik dün bir
hava taarruzuna
maruz kaldı**

**6 İtalyan tayyaresi
düşürüldü, sivil
halktan ölenler var**

**İtalyan mukabil taarruzları
ağır zayıyla püskürtüldü**

**Atina 26 (A.A.) — Dün bur-
da saat 11,40 da, bir alarm işareti
verilmiş ve saat 12,20 de nihayet
bulmuştur. Hiç bir akın yapılmı-
mıştır.**

**Atina 26 (A.A.) — Resmî tob-
lig:**

Muvaffakiyetle neticelenen ma-
hali hareket vukubulmuştur. 100
den fazla esir aldık. Yunan tayya-
releri bütün cephe boyunca mu-
vaffakiyetli taarruzlar yapmış ve 3
düşman tayyaresi düşürmüştür.
Selânik hücum eden diğer 3 İtal-
yan tayyaresi de düşürülmüştür.

Selânikin bombardmanı
Atina 26 (A.A.) — Dün, Selâ-
nikte yapılan akın hakkında verilen
malûmata göre az hasar vukubul-
muş ve sivil halktan bazı ölümler kay-
dedilmiştir.

İtalyan mukabil taarruzları
Atina 26 (A.A.) — Yunan resmî
sözcüsü, İtalyanların, Tepedelen
mıntakasında şiddetli mukabil taar-
ruzlara tevessül ettiklerini, fakat
bunların püskürtüldüğünü bildirmiştir.
Düşman ağır zayıya maruz kal-
mıştır. Daha şimalde yapılan İtal-
yan taarruzları da tardedilmiştir.

Halifaksın ikinci beyanâtı

**"Hull ve ben umumî
vaziyet hakkında
aynî fikri taşımaktayız**

**Vashington 26 (A.A.) — Dün
Hull ile görüştikten sonra, Lord
Halifax şü beyanatta bulunmuştur:
Hull ve ben umumî vaziyet hak-
kında aynî fikri taşımaktayız. Ame-
rika topraklarına ayak bastığımız sı-
rada Reisiçümhurun beni selâmla-
maya gelişinden dolayı çok müte-
hassis bulunuyorum.**

**Lord Halifaxın harb hakkında şun-
ları söylemiştir:**

Bu harbin tarihi yazıldığı sırada,
anlaşılabileceği ki, Hitler bu harbi
1940 Haziranında, Fransanın mağ-
lubiyetini müteakib İngiltereyi istis-
la etmediğinden dolayı kaybetmiş-

Bu sırada kuvvetli değildik, bi-
naenaleyh bu Hitler için ideal bir
fırsattı. İngiltere de, hepimiz he-
barda adalarımızın istilsüne teşeb-
bis edecek, fakat muvaffak olami-
yacaktı.

Lord Halifaxa, İngilterenin acil
taleplerinin ne olduğu sorulduğu
zaman, büyük elçi şu cevabı ver-
miştir:

— Sizin büyük endüstri kuvvet-
lerinizin seferber olarak bize, lazım
olan her şeyi ve diğer eslihanın serian
yeni teslim etmenizi isterim.

Mareşal Petain Amerika sefirine bir ziyafet verdi

**Vichy 26 (A.A.) — Mareşal
Petain, dün Amerika Birleşik dev-
letlerinin büyük elçisi Amiral Leahy
ziyafette haricî nazır Flandin ile
bahriye nazır Amiral Darlan da ha-
zır bulunmuştur.**

Egede tütün alıcıları arasında rekabet başladı

**İzmir, 25 (Hususi) — Müstahsil
elinde nefis cinsten az tütün kalmış
olduğundan alıcılar arasında rekab-
et başlamıştır. Gelecek hafta so-
nunda tütün rekoltesinin hemen kâ-
milan satılacağı tahmin olunmakta-
dır. Bugünkü dünya umumî şart-
ları dahilinde en kıymetli ihraç mah-**

sulümüzün görülmemiş bir süratle
satılması parlak bir muvaffakiyet
adedilmektedir. Bu müsbet netice
hükümetimizin zamanında aldığı i-
sabetli tedbirler ve bu tedbirlere kar-
şı müstahsilin itimadı bu mu-
vaffakiyette başlıca amil olmuş-
tur.

Manşta ve Akdenizde akınlar

**Berlin 26 (A.A.) — Alman orduları
başkomandanlığının tebliği:**

Alman seri hücumbotları, fena ha-
ya rağmen, İngiliz sahilleri boyun-
ca muvaffakiyetli keşif hareketleri
yapmışlardır. Bu hücumbotları, bir
çok defa düşmanla temasa gelmiş-
lerdir. Hücumbotlarımızın hepsi üs-
lerine dönmüştür.

Fena hava dolayısıyla, Alman hava
kuvvetleri, 24 Kânunusaniye, faali-
yetini müstahsil keşif uçuşlarına ih-
tisar ettirmiştir.

Akdenizde Giridin garbında, Alman
muharebe tayyareleri, ticaret vapur-
larından mürekkep bir kafilye hü-
cum etmiştir. Kafilye refakat eden
üç ağır İngiliz cüzütanına birçok
tam isabetler kaydolunmuştur. Bir
düşman tayyaresi düşürülmüştür.

Almanlar Paris polis müdürünü tevkif ettiler

**Vichy 26 (A.A.) — B. B. C.:
Öğrenildiğine göre uzun zaman
önce Paris'te polis müdürlüğü va-
zifesini gören Langeron, Almanlar
tarafından tevkif edilmiştir. Bunun
sebebi henüz belli değildir. Lange-
ronun Paris halkı arasında büyük
nüfuzu vardı.**

Romanyada

**Bazı şehirlerde karışıklıklar
devam ediyor, Horio-Sima
tevkif edildi**

**Bükreş 26 (A.A.) — Demir muhafız
teşkilâtının eski şefi Horio-Sima'nın
dün tevkif edildiği bildirilmektedir.**

**Bükreş 26 (A.A.) — Hükümet
vaziyete hâkim olmakla beraber,
Ploesti, Köstence, Braşov ve Kra-
yovada karışıklıklar devam etmek-
tedir.**

İngiliz tayyarelerinin Afrika ve Akdenizdeki hava meydanlarına akınları

**Kahire 26 (A.A.) — Dün neş-
redilen resmî tebliğe göre, İngiliz
bombardıman tayyareleri ayın 21
inde Maraona tayyare meydanına
hücum etmişlerdir. Atlar bomba-
lar, yerde bulunan tayyareler ara-
sına düşmüştür. Çok büyük hasar
husule getirildiği zannedilmektedir.**

Derne tayyare meydanında da 8
İtalyan tayyaresinin alevler içinde
kaldığı görölmüştür. Magru tayyare
meydanında bazı düşman tayyare-
leri hasara uğratılmıştır. 23-24 ge-
cesi, Rodosta Mariço tayyare mey-
danı büyük muvaffakiyetle bombar-
dman edilmiş, meydana yangın-
lar çıkarılmıştır.

**Nafia Vekili bu sabah
şehirimize geldi**

Nafia Vekili Ali Fuad Cebesoy
bu sabahki Ankara ekspresile şeh-
rimize gelmiştir. Vekil Haydarpa-
şada Nafia müesseseleri erkân ve
dostları tarafından karşılanmıştır.

"George 5" Atlantikte

Anapulis 26 (A.A.) — "Geor-
ges 5" saffıharb gemisi, Anapulisten
ayrılmış ve Atlantik'e açılmıştır. Ge-
mi elyevm Atlantikte süratle seyret-
mektedir.

**Bugün Bulgaristanda
yapılacak toplantılar**

Sofya 26 (A.A.) — Bugün,
Bulgaristanın 50 den ziyade yerle-
rinde nazırlar ve meb'uslar tarafın-
dan toplantılar tertib edilecektir.
Bunların toplantılar tertib edilecektir.
Burada hükümet dahilî ve haricî si-
yaseti halka izah edecektir.

Romanyada ihtiyatlar talim için çağrılıyorlar

(Baştarafı 1 inci sayfada)

ni zamanda general Antonesko ta-
rafından neşredilen emirname mü-
cibince herkes evinde bulunan silâ-
hı teslim etmiştir. Maamafih
lejonierlerden pek azının silâhlarını
verdikleri görölmüştür.

Ölenler
Kargaşalıklar esnasında ölen ve
yaralananların sayısı hakkında ra-
kamlar yoksa da bunların yekünü
yüksek olduğu zannediliyor. Yalnız
telefon merkezinde ve civarında
vukubulan birkaç çarpışmada aa-
kerler arasında 200 kadar ölü ol-
muştur.

Almanların vaziyeti
Alman kit'aları Perşembe günü
saat 4 tenberi hükümet merkezini
altı kilometrelik bir kutur içinde ku-
şatmış bulunmaktadırlar. Vilâyetler-
den gelen birçok lejyoner grupunu
şehir girmekten menetmişlerse de
çarpışmalara hiç iştirak etmemiş-
lerdir.

Evleri yağma
Bükreşte zorla bir Yahudi mek-
tebine girmeye teşebbüs eden bü-
yük bir lejyoner grubu tardedilmiş-
tir. Fakat birçok lejyoner hususî ev-
lere girmek için emişler ve için-
dekileri de öldürmüşlerdir veya
bunlara çok fena muamele yapmış-
lardır.

Bükreşin Yahudi mahallesindeki
hasar çok büyüktür. İki havra yan-
gından tamamen harap olmuş ve
diğer biriyi yıkılmıştır. Bu havraların
içinde her ne varsa sokakta yakıl-
mıştır. Sonra gerek Yahudilere ge-
rek hristiyanlara aid birçok mağaza
da yağma ve tahrib edilmiştir. Bir
ara, lejyonerler şehirde şaşkınlık
yaratmak için tramvay yollarına
benzin dökerak ates vermişlerdir.

İşyanın sebebi
İşyanın sebebi lejyonerlerle gene-
ral Antonesko arasındaki ihtilâf ol-
duğu söyleniyor. Bu ihtilâf uzun za-
mandanberi mevcuddur.

**Binbaşı Döring'in katli münasabe-
tile lejyonerlerin «duydukları infa-
lis göstermek için teşebbüs ettikleri
nümâyişler kat'i bir hesap için baha-
ne olmuştur.**

Alman parası kabul edilmeyecek
Bükreş 25 (A.A.) — Romanya ban-
kası, halkı Alman parası ile yapıla-
cak tediyatı kabul etmeyeceği davet
etmektedir. Alman parasını kabul
etmiş olanlar bu parayı 31 Kânun-
saniye kadar Rumen bankasına gö-
türerek Rumen parası ile değiştirecek-
lerdir.

Romanya bankası verdiği diğer bir
kararda ecebî paralarının Alman
parası ile değiştirilmesini de yasak et-
miştir.

Bükreşte sükün
Bükreş, 25 (A.A.) — Havas:
Romanyada sükün teassüs etmiş-
tir. General Antonesko, memleket-
te, şu veya bu gibi hâdiselerin te-
kerrürünü imkânsız kılacak müte-
canis bir hükümet kurmayı hazırla-
maktadır. Bugün işyan esnasında
ölen askerlerin cenaze merasimi ya-
pılmıştır. Bükreşte bütün normal
faaliyet yeniden başlamıştır. Bütün
halk, mutad işleri ile meşgul olma-
ktadır. Halk, müttefikan general An-
toneskonun arkasındadır ve müc-
rimlerin süratle cezalandırılmasını
arzu etmektedir.

Lejyonerlerin şefi Horia Sima,
hâlâ araştırılmaktadır.

Geniş tedbirler alındı
Çok geniş mahiyette polis tedbirle-
ri alınmıştır. Bütün tiyatrolar, sine-
malar ve diğer umumî yerler saat 21
de kapanacaktır. Saat 22 de sokak-
larda kimsenin bulunmaması lâzım-
dır.

Öldürülen Yahudiler
Bükreşin yahudi mahallelerinde ha-

Siyaset ALEMİNDE

**Hayale dayanarak
muhakeme yürüten
mütehassislara dair**

Yazan: Selim Ragıp Emeç

1939 harbinden evvel geleceğe
aid pek çok askeri ve siyasi tah-
minler yapılmıştı. Bu tahminlerden
birkaçı tahakkuk etti. Diğerlerinin
de iflâsına şahid olduk. Meselâ tay-
yare silâhını müthiş bir tahrib va-
sıtası olabileceğini söyleyenlerin ez-
bere lâkırdı etmemiş olduklarını bu
gün kabul edebiliriz. Fakat kompri-
me halinde birkaç kiloluk bir bom-
ba ile koskoca bir şehrin hâk ile
yeksan olunacağını iddia eden mü-
tehasisün da böyle bir yaveyi nasıl
uydurabilmiş olduğuna hâlâ hayret-
teyiz.

Gene bu vadiye bizi derin derin
düşündüren bir mesele de Fransa-
nın mağlubiyeti ile Afrikadaki İtal-
yan ordusunun bir tek darbe yer
yemez darmadağın bir hale gelme-
sidir. Fransanın mağlubiyeti önün-
de şaşakalmış olan yalnız bizler ol-
madığımız için bundan doğabilecek
hesap yanlışlığına mahcubiyeti de
daha ziyade mütehasis geçinen ze-
vata aid olmak gerektir. Müstak-
bel harbe İtalyanın Afrika ve
Mısır üzerine yapacağı tahmin e-
dilen taarruzla oynayabileceği id-
dia olunan mühim role gelince, bu
gün, o zamanki yazıları yazmış olan
ve maalesef isimleri hâfızımızda
kalmamış bulunan askeri muharrir-
lerin muhakemelerini hangi esasa
istinad ettirmiş olduklarını hâlâ an-
lamamış bulunuyoruz. O vazılar ki
Fransanın mağlub olabileceğini akıl
ve hayale dahi getirmiyor ve Af-
rikadaki İtalyan ordusunun Tunus
hududlarında müdafaada biraka-
rak Mısır karşı taarruz geçiriyor,
bu memleketi zaptettiriyor, Akde-
nizi ikiye böldürüyor ve böylece İn-
giliz münakalesini felce uğrattıktan
sonra bir çok kehanetler kalkıştı-
yordu. Halbuki İngilizlerin İtalyan-
lara karşı yaptıkları son mukabil
taarruzda hiç bir Fransız Afrika
müstelemelesi esah bir rol oynamı-
mıştır. Tunus, belki tasvibkâr, fa-
kat herhalde samit bir vaziyette
kalmış, bütün hareket ve faaliyeti
gösteren de, İngilterenin Mısırda
yığıdığı kendi kaynaklarına mensub
asker kit'aları olmuştur. Bu kit'alar
vürüyüşe kalkarak kalmaz, İtalyanın
Libya sahillerindeki mevkiileri, bir
çorabın sökülmeğe başlıyan ilmik-
leri gibi birer birer düşmeğe baş-
lamışlardır.

Bardiya'nın düşüsünü Tobruk ta-
kib etmiştir ve İngiliz süvâtilerle
motörlü kit'aların şimdi de Derne
kaplına yaklaştıkları görülmüştür.

Demek ki o zamanın askeri tah-
minlerini yapan mütehasislar he-
sab ve rakama değil sadece hayal-
lerinin genişliğine istinad ederek
kalem yürütmüşler. Bu hal, ihtisâs
erbabına olan itimadı bir defa da-
ha sarsacak bir hâdiseye sayılabilir.

Selim Ragıp Emeç

Tobrukta esir edilen İtalyan generalleri

**Londra 25 (A.A.) — Daily Teleg-
raph gazetesinin Tobruk'u işgal eden
imparatorluk kuvvetleri nezdindeki
muhabiri bu şehir teslim olurken e-
sir edilen yüksek rütbeli İtalyan sü-
baylarının isimlerini bildirmektedir.
Bu sübaylar şunlardır: 21 inci ana
vatan fırkası komutanı general DeL-
la Mura, Tobruk deniz üssü kuman-
danı amiral Viotna ve general Bar-
berisen.**

Habeşistanda da İtalyanlar mevk'lerini terk ediyorlar

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Habeşistanda, Metemma'nın şar-
kında, düşman üzerine tazyik art-
maktadır. Memleketin daha ziyade
içlerinde, Habeş vatanperverlerinin
muvaffakiyetleri bildirilmektedir. Bir
çok İtalyan karakolları terk edilmiş
bulunmaktadır.

sarın çok mühim olduğu teyid edil-
mektedir. Bu mahallelerin en mü-
himini teşkil eden Vacarist'de ma-
ğazaların üçte biri ya yağma edilmiş
ya yakılmıştır. Şehir civarında kat-
ledilmiş olan 180 yahudinin cesedi
morga kaldırılmıştır. Diğer bir çok
şehirlerde, ezcümle Braşov, Ploesti,
Gataç ve İbrail'de buna müşabih
pogromlar yapılmıştır. Diğer taraf-
tan hastaneler asker veya ast yara-
lılarla doludur.

Çörçil sahil müdafaa hatlarını gezdi

**Londra 25 (A.A.) — Çörçil, dün
Douvres mintakasını ve cenubu şar-
kı sahil boyunca müdafaaa hatlarını
ziyaret etmiştir.**

Ruzvelt'in hususî müessesisi Hop-
kins, bu ziyarete, başvekil refakat
eden zevat arasında bulunuyordu.

İngiltereye yardımın iki hududu

(Baştarafı 1 inci sayfada)
encümeni huzurunda yardım kanun
projesi hakkında fikirlerini anlat-
mıştır.

Bullitt, ezcümle demiştir ki:
— Amerika Birleşik devletleri-
nin İngiltereye yardımının iki hu-
dudu vardır. Amerika Birleşik dev-
letleri harb ilân etmeyecek ve aske-
ri ve bahri muhasamata teşebbüs
etmeyecektir.

Fakat Amerika Birleşik devletle-
ri bugün o derece tehlikededir ki
müdafaa vasıtaları ve aletlerinin
müessir surette kullanılması bahsin-
de alınacak kararlar, halen Amerika
hücumu maruz bulunmuş olsaydı
ne kadar hayatî bir mahiyet alacak
idiyese, o kadar hayatidir.

Amerikanın bizzat kendisinin müda-
faası adına İngiltereye yardımı lâ-
zımdır. Demokrasilere yardım kanu-
nu profesinin kabulü, bizim, ecdadımız
gibi, Allahtan başka hiçbir efen-
diye boyun eğmeyeceğimizi isbat ede-
cektir.

Eğer İngiliz bahriyesi ortadan kal-
karsa ve Amerika Birleşik devletleri-
nin iki Okyanus donanmasının hazır
olmasından evvel Atlantik veyahud
Pasifikte hakimiyet totalterlere ge-
çerse, garb yarım küresinin istilâsı
hemen hemen muhakkak olacaktır.

Amerika Birleşik devletlerinin bahriye-
sini, bugün, hücumu karşı koymak
için hazır değildir. Amerika Birleşik
devletlerinin hazırlanmak için za-
man kazanması lâzımdır.

Bullitt, hincançuğ dolu salonda, İn-
gilterenin mağlubiyeti takdirinde A-
merika Birleşik devletleri için bun-
dan gayet ağır neticeler çıkacağını
bildirmiş ve sözlerini şöyle bitirmiş-
tir:

Mağlubiyetin önüne geçmek için
en emin çare, Amerika Birleşik dev-
letlerinin harbe girmesi olurdu. Fa-
kat memleket, harbe sürüklenmeye-
ğe azmetmiş bulunmaktadır.

Bükreş elçiliğinde

**Ankara, 25 (Hususi) — Bükreş
elçilği konsolosluk işlerini tedvire
memur İzzet Medeni merkeze, mer-
kezden konsolos Ragıp Rauf mez-
kür elçilik konsolosluk şubesi mü-
dürlüğüne nakil ve tayin edilmiştir.**

Nafia müfettişliği

**Ankara 25 (Hususi) — Nafia mü-
fettişliğine Ankara Vüyeti yapı işleri
müfettişlerinden Lütfi Fikret tayin
edilmiştir.**

Halifaksın ilk resmi ziyaretini yaptı

(Baş tarafı 1 inci sayfada)
Ruzvelt İngiltere büyük elçisi
refikasını getiren «George 5» zirh-
lısının demilediği Chesapeake ko-
yuna Potomac yat ile gelmiş ve zirh-
liya yavaşmıştır. Lord ve Lady Ha-
lifaks zirhından yata geçmişlerdir.
Reisiçümhur yeni İngiliz büyük el-
çisinin elini hararetle sıkımıştır.

Bundan sonra yat sahile doğru
yol almıştır. Öyle yemeği yatta yen-
miştir. Kalabalık bir halk ve gaze-
tecî kütlesi iskelede bekliyordu.

— Şili sefaretî başkâtibi bir haftadanberi ortada yok-
muş..
— Sakın bu adam bir yerde tramvay bekliyor olmasın!

Şehir Haberleri

Bir kız yüzünden arkadaşını yaralayan de.ikanlı

Katle teşebbüsten yakalanan suçlu, vak'ının olduğu saatte başka yerde bulunduğunu, tazyik karşısında hakikate muhalif cevaplar verdiğini söyledi

Bir müddettenberi 2 nci Ağırca mahkemesinde görülmekte olan bir katle teşebbüs davası son safha ya girmiştir. Hâdise şudur:

Bir gece saat sekiz buçuk sularında Behram isiminde bir genç, Lâlelide Tıyare apartmanlar önünden geçerken ani bir taarruza uğramış ve meçhul bir şahıs tarafından tabanca ile ağır surette yaralanmıştır. Hâdise birkaç gün aydınlanamamış ve nihayet failin Celâl Nalbantoğlu namında Behramın bir arkadaş olduğu anlaşılmıştır. İddiaya göre, iki genç Perihan isiminde bir kızı aşık olmuşlar, aralarında başlayan bu rekabet tehlikeli bir safhaya girmiştir. Nihayet Celâl arkadaşını vurmağa karar vererek, bunu tatbik mevkine koymuştur.

Suçlu, mahkemedeki sorgusunda hakkındaki iddiaları külliyen redd ederek, polisçe tazyik edildiğini ileri sürmüştür.

«— Vak'a akşamı arkadaşlarımız, la Tophane'den tramvaya binerek, Sarahanebağna geldik. Saat sekizde evime döndüm ve dokuzda yatm. Bütün ev halkı ve kiralılarını bu sahadırlar. Halbuki, hâdise saat 8,30 da olmuş. Bu vak'a ile benim hiçbir alakam yok.»

Demistir. Dünkü celsede müdafaasını yapan suçlu vekili Besim Serif te, müvekkilinin bu hâdise ile alakası olmadığını izah etmiştir. Durusma bitmiş ve karar verilmez üzere başka güne bırakılmıştır.

Değirmenciler ekme fiatlarına zam istiler

Değirmenciler Belediyeye müracaat ederek ekme fiatlarına on paraya zam yapılmasını istemişlerdir. Bu zamma sebep olarak ta, Toprak Ofisi tarafından verilen buğdayların bir kısmının fazla ekstra, bir kısmının da mevaddi ecebeye nisbetinin çok olduğunu ve evvelce Haydarpaşadan verilen buğdayların son zamanlarda Derince'den verildiğini ileri sürmektedirler.

Ayrıca, Ofis tarafından verilen buğdayın, kararname ile tayin edilen nisbetten fazla mevaddi ecebeyi havi bulunduğunu iddia edilmektedir.

Belediye bu iddiaları tetkik etmekte ve şimdiye kadar Ofis tarafından verilen buğday analiz raporlarını tesbit ettirmektedir. Bu tetkikler neticesinde karar verilecektir.

Askerlik işleri:

337 doğumluların muayeneleri
Üsküdar Askerlik Şubesinden: 337 doğumlu gençlerin birinci yoklamasına 3 Şubat 941 gününde başlanacaktır.

Yoklama hergün öğleye kadar devam edecek, Cumartesi, Pazar günleri hariçtir. Erler kayıtlı olduğu mahallelere uğrunarak yoklama günlerini öğrenmelerini ve mektebde okuyanlar okudukları mekteb vesikaları ile san'at sahibi olanların da hangi san'attan olduklarını, şoförler ve muavinleri de kendi işlerine dair ehliyet ve ruhsatlarıyla birlikte şubeye gelmeleri ilân olunur.

Şubeye davet

Eminönü Askerlik Şubesinden: Sınıf 6 adlı müşavir Yusuf oğlu Ziya 311 Bolu. Sınıf 6 adlı müşavir Aziz oğlu Mustafa 315 İstanbul. Kayıtları tetkik edilmek üzere nüfus hüviyet cüzdanları birlikte şubeye müracaatları.

Ege tütün piyasasında 24 milyon kilo tütün satıldı

Almanlar 11 milyon kilo tütün almak istiyorlar Amerikalılar, nakliyat güçlüğünden dolayı büyük partide mal alamıyacaklar, buna rağmen tütün rekoltemizin dörtte üçünün satılacağı ümid ediliyor

Ege tütün piyasasında satışlar memnuniyet verici bir şekilde devam etmektedir. Şimdiye kadar satılan tütünlerin miktarı 24 milyon kiloyu geçmiştir. Satılan tütünlerin ilk partileri yüksek kaliteden olmuş ve bundan sonra daha aşağı kalite satışlarına geçilmiştir. Alakadarların ifadesine göre bu sene piyasada fiatlar geçen seneki fiatlara nazaran 7,10 kuruş arasında lehte bir fark göstermektedir. Bütün mntakalardaki tütünler satılmış, yalnız Kuşadası ve civarındaki müstehlik elinde orta kalitede tütünler kalmıştır. Ayrıca bazı mntakalarda, müstehsilin elinde çok yüksek kalitede tütün bulunmaktadır. Müstehsiller sıkı bir cephe teşkil ederek ellerindeki yüksek tütünlere iyi fiyat istemektedirler. Bu sene satışlara iştirak eden müesseseler ekseriyetle yerlidir. Amerikalılar geçen seneki gibi geniş mikiyasta satışlara iştirak etmişlerdir. Bunun sebebi nakliyat meselelerindeki müskülâttir. Buna rağmen Amerikan Tobako şirketi fazla miktarda tütün almıştır.

Hükümetin tütün satışlarına gösterdiği ilâka ve icabında fiat düşüklüğüne mâni olmak için bu işe 4 milyon lirahik bir avans tahsis etmesi müstahsil çok sevindiricidir. Bu vaziyette müstahsil elindeki malın tamamen satın alınacağına emin olarak beklemektedir.

Bu seneki rekoltemiz 34 milyon kilo olarak tahmin edilmektedir. Hariciden yapılan taleblere göre bu miktarın hemen 4 de üçü satılacaktır. Almanlar Ege mntakası tütünlerinden 11 milyon kilo kadar satın almak teşebbüsünde bulunmuşlardır. İngilizlerin bu tütünlerden ne kadar alacağı henüz malûm değildir. Çünkü İngilizlerin aynı zamanda Marmara ve Samsun mntakasından da büyük partide mübaayaatta bulunacakları öğrenilmiştir. Amerikalıların bu sene Ege mntakasından 8 milyon kiloya yakın tütün alacakları zannedilmektedir. Diğer alıcılardan Fransa, Finlandiya, Çekoslovakya, Macaristan ve İsveç bulunmaktadır.

İnhisarlar Vekilinin şehrimizdeki tetkikleri

Üç gündenberi şehrimizde bulunan Üsküdar Gümrük ve İnhisarlar Vekili Raif Karadeniz dün de tetkiklerine devam etmiştir.

Vekil, dün saat 10 da Gümrükler Umum Müdürlüğüne giderek bir müddet meşgul olmuştur.

Et ihtikârı yapıyor mus!

Üsküdar Hakkimiyetmülkiye caddesinde kaşab İlya Fakaçelli, et fiatlarında ihtikâr yaptığından yakalanarak adliyeye verilmiş ve 25 lira ağır para cezasına mahkûm edilmiştir.

Eminönü Halkevinde cün bir gençlik toplantısı yapıldı

Dünkü toplantıdan bir görünüş

Eminönü Halkevi reisi Dr. Yavuz Abadan, yüksek tahsil gençlerinin Halkevi ile daha yakından alakasını temin etmek maksadile dün öğleden sonra Halkevinde hususi bir toplantı te'tib etmiş ve gençlerle bu mevzu etrafında hasbihalde bulunmuştur.

Halkevi reisi bu toplantıda, Halkevinde çok şümüllü bir faaliyet sahası mevcut olduğunu, Eminönü Halkevinin vaziyeti itibarile bütün yüksek tahsil gençliğinin bu faaliyete ehemmiyetli bir yer alması icab ettiğini söylemiş, Halkevi mecmuasının daha canlı bir hale gelmesini,

Dünkü ihracatımız bir milyon 400 bin lira

Dünkü ihracatımız 1.400.000 lirayı bulmuştur. Dün bilhassa büyük partide ihracat yapılmıştır. Romanyaya son anlaşma ahkâmına uygun olarak 1 milyon lirahik pamuk sevk edilmiştir. Bu suretle şimdiye kadar bu anlaşmaya göre Romanyaya teslim edilen pamukların miktarı 2 milyon lirayı geçmiştir. Diğer ihracat meyaainde Almanyaaya 100 bin lirahik tütün, İsveç deri ve Macaristana tiftik, Yunanistan ve Bulgaristana tuzlu balık sevk edilmiştir.

OKUYUCU MEKTUPLARI

Bir halı desinatörünün Sümerbanktan dileği

İsim ve adresinin neşri istemiyen bir okuyucumuz gönderdi. İki mektubda şu şikâyetle bulunmaktadı:

«Ben, Sümerbank Ereğli fabrikasında halı desenleri çizen bir ressamım. Harb dolayısıyla faaliyet durdu. Boşta kaldım. Devlet fabrikalarından birine alınmaktığım için, İstanbul Parti başkanlığına bir dilekçe verdim. Dilekçem tavassutlarile İktisad Vekâletine gönderildi. İktisad Vekâleti de diplomamla yaptığım resimlerin nümunelerini istedi, gönderdim. Beğenildi, Sümerbank Umum Müdürlüğüne bir vazife tayinim için emir verildi. Birleşik yün, ipeki ve dokuma fabrikalarında açık yerler varmış. Buraya gönderildim. Fakat, açık yerlere rağmen bir türlü tayinim yapılmadı. Bir aile reisinin uzun müddet açlık kılması ne demektir, takdir edersiniz. Saniiyen, ben bu kabil fabrikaların istifa de edebileceklere, müteaddid defalar takdimname almış, Savarona yatı halılarının desenlerini çizmiş bir ressamım. Açık yerlere rağmen beni oyalamaları doğru mudur? Nazarı dikkati celbetmenizi rica ederim.»

Genç kız, 100 liranın dolandırıldığına değil, evlenemediğine yaniyor!

Üç gün evvel adliye binasının içinde garib bir dolandırıcılık vakasının cereyan ettiği, Cemile adında saf bir kızın, 100 lirasının evlenmek vâdile kendisine avukat süsü veren bir sabıkalı tarafından dolandırıldığını yazmıştı.

Hâdisenin tahkikatile meşgul olan zabıta, bu kurnaz dolandırıcının Nazmi Cemil adında abir sabıkalı olduğunu tesbit etmiştir.

Fakat aradan üç gün geçtiği halde, açık göz dolandırıcı yaklanamamıştır. Dün adliye dairesinde iki gözü iki çeşme bu adamı bulurum ümidile dolatıldığını söyleyen Cemile elinde Nazmi Cemile aid bir çift eldiven olduğu halde etrafına toplananlara bir hayli derd yanmıştı.

«— O kadar sık ve temiz giymiş ve bana karşı o derece kibar hareketlerde bulunmuştu ki; onun bir sabıkalı hırsız olabileceğine asla inanmamıştım. 100 lira paramın gittiğine değil, meş'ud bir yuva kuramadığıma yanyorumb demiyordum.»

Genç kızdın dolandırıldığı paraları yemekle meşgul olduğu tahmin edilen sabıkalının bugünlerde ele geçirilmesi muhtemeldir.

Bir beraet kararı

Türk maarifine yarım asra yakın bir zaman büyük hizmetlerde bulunmuş eski «Şemsülmeşkâtib» mektebinin müdürü Hasan Tahsin Güneş, ağır bir iltımla İstanbul 2 nci Ağırca mahkemesinde tahtı muhakemeye alınmıştı. Bir senedenberi devam eden bu dava dün neticesi varmıştır. Mahkeme, Hasan Tahsin aleyhindeki iddiaları sabit görmemiş ve beraetine karar vermiştir.

Kadıköy Halkevinde konferans

Kadıköy Halkeviden: 27/1/1941 Pazartesi saat 18,30 da Bayan İffet Oruz tarafından (Doğum istatistikleri) mevzulu bir konferans verilecektir. Herkes gelebilir.

«D.» grupu resim sergisi

«D.» grupu resim sergisinin bir köşesi

Güzel San'atlar Akademisinde «D.» grupu san'atkarları tarafından hazırlanan 9 uncu resim sergisi dün saat 15 te Akademi Müdürü Bühren Toprak tarafından açılmıştır. Açılış töreninde, şehrimizde bulunan mebuslardan bazıları, profesörler, gazeteciler ve san'at âlemine mensub birçok güzide zevat hazır bulunmuştu.

Sergide şu san'atkarların eserleri bulunmaktadır: Salih Uralı, Nurullah Berk, Cemal Tallu, Elif Naci, Zeki İzer, Rif Kaptan, Bedri Rahmi, Eyüboğlu, Halil Dikmen, Abdül Dino, Zeki Faik ve Zühtü Mecitözoğlu.

Sergi hergün halka açıktır.

Bir genç kız kamyon altında kaldı

Beşiktaşta, Osmaniyecaddesinde 26 numaralı evde oturan 16 yaşlarında Nazmiye adında bir kız, dün Beşiktaş caddesinden geçerken, şoför İsteyanın idaresindeki 4167 sayılı kamyonun çarpmasından başından yaralanmıştır. Kazazede kız, tedavi altına alınmış, şoför yakalanarak hakkında takibata başlanmıştır.

Üniversite Talebe Birliği talimatnamesi

Tetkik edilmek üzere Dahiliye Teşkilatına gönderilen Üniversite Talebe Birliği nizamnamesi bugün Vekâletten Üniversiteye gönderilmiştir ve umumi bir talebe kongresi yapılarak birlik faaliyete geçecektir. Birlik için, Üniversite arkasından bir bina tamir edilecek ve Birliğe taşınacaktır.

Bir ihtiyar yanarak öldü

Arnavudköyünde bir kulübede tek başına yaşayan Ali Kâhya isiminde 70 yaşında bir adam, dün mangal başında ısınırken birdenbire bağı dön-müş ve ateşin üstüne düşmüştür. Vücudünün muhtelif yerlerinden feci şekilde yanan Ali, bir müddet sonra ölmüştür.

Cesedi muayene eden Adliye Tabibi Enver Karan defnine ruhsat vermiştir.

Şehir Tiyatrosu Tepebağında drama kısmında Gündüz saat 15,30 da Akşam saat 20,30 da

APTAL

İstiklal caddesinde Komedi kısmında Gündüz saat 15,30 da Akşam saat 20,30 da KIRALIK ODALAR Hergün gışede çocuk temsilleri bilet verilir.

SÜMER Sineması

Müdüriyeti: İzdihama maruz kalmamalarını teminen sayın müşterilerinin bugün tam seans zamanlarında teşriflerini rica eder.

MIREILLE BALIN - EIC V. STROHEIM

tarafından fevkalâde bir tarzda yaratılan

TEHDİT

Müstesna film her seansda salonunu baştan başa doldurmaktadır. İlahten: FEVKALÂDE HARB HABERLERİ: Arnavudluk ha... Y... nan ordusunun ilerlemesi... Görülenin zaft... İtaayan esirleri... Ad... nada zafer şenlikleri.

Seanslar: 11 - 1 - 2,30 - 4,30 - 6,30 ve 9 da

Bugün saat 11 de tenzilâth matine

TAKSİM SINEMASINDA

TÜRKÇE SÖZLÜ — MÜZİKLİ — DANSLI film

BİR TÜRKE

GÖNÜL VERDİM

Büyük takdir, alkış ve rağbet gördü. Filmdeki aşk, tahassür, kahramanlık sahneleri büyük aaka uyandırmaktadır.

Üstad SADETTİN KAYNAK ve EYYUBİ

RIZA'nın tertib ettikleri şarkılar

Ayrıca: MİKİ MAUS ve Yakınşark Jurnalda Yunanistan hâdiseleri ve Bugün saat 11 de tenzilâth matine

Gülmek mi istiyorsunuz?.....

2 saatini zevkine doyulmaz bir neşe ile geçirmek mi istediğiniz?

Bugün L A L E 'ye koşunuz

Amerikanın en yüksek san'atkarları

IRENE DUNN - CARY GRAND'ın

1940 senesinde yarattıkları yegâne süper film olan

GEL BARIŞALIM

(Fransızca)

Baş döndüren bir liks ve ihtişam... Gönül çeken bir müzik arasımlar hepimizi kahkahadan ağlatacak... Neş'eden bayıltacaktır. DİKKAT: En son gelen Paramount Jurna da son bombardmanları yaptığı tahribat... Havada, denizde, çarpışmalar, senenin en büyük hava zaferi... ve tekmi harb... Bugün saat 11 de tenzilâth matine.

DÜNYANIN 8 İNCİ HARİKASI

İnanılmıyacak derecede müthiş ve muazzam sahneler arasında en nefis bir AŞK MACERASI, FEDAKÂRLIK MÜCADELESİ

HİND RÜYASI

Baş rollerde: TYRONE POWER — MYRNA LOY — GEORGE BRENT

Ve on binlerce figüran

TÜRKÇE SÖZLÜ nüshası FRANSIZCA SÖZLÜ nüshası

İPEK Sinemasında MELEK Sinemasında

Ayrıca: En son FOX dünya havadisleri. Bugün saat 11 de tenzilâth matine.

— Hasan bey şehrin sıhhatine çok itina edili-yor doğrusu... İştigâline göre Bey, oğlunda da... Birkaç modern ha-mam yapılacakmış... Hasan bey — Hamam yapılmadık da oraya çu-kanlar tertemiz olurlardı oğlum.

Denizaltı harbinin 75 nci yıldönümünde

Et parçalarıyla avlanan tahtelbahir

Denizaltı gemilerinin ve bunlara karşı açılan mücadelenin tarihçesi

Denizaltı harbinin 75 inci yıl dönümü

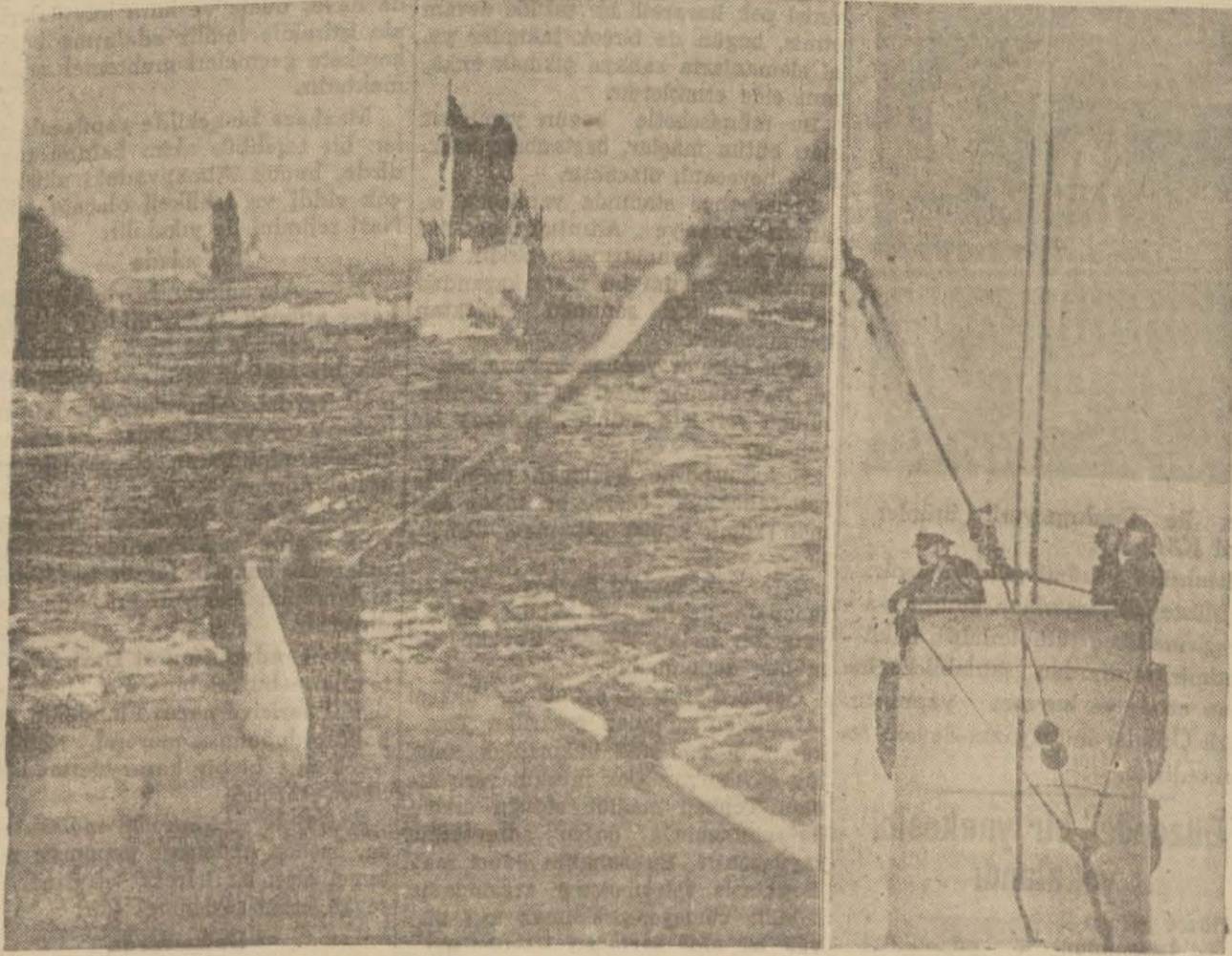
1864 yılında Şimali Amerika ile Cenubi Amerika arasında başgösteren muharebede, Şimaliler, Venedik üzerinde hareket eden silindireli bir tahtelbahir yapmışlardı. «Motör» vazifesini, geminin içinde bulunan insanlar ifa ediyorlardı. Tabii bu, çok iptidai şekilde yapılmış bir tahtelbahir olmasına rağmen, bugünkü tahtelbahirlerle fevkalade tekâmül ettirilmiş bulunan aynı usullere istinaden, fakat tabii çok ağır bir şekilde, suya dalyor ve su yüzüne çıkıyordu. İşte şimaliler böyle bir tahtelbahir vasıtasıyla 1864 yılında cenubuların «Haustanik» adlı bir korvetini batırmışlardı. Tabii bu arada bizat tahtelbahir de mahvolup gitmişti.

Tahtelbahir, daha 1820 yılında icad edilmişti. Tahtelbahirin icadı şarkî, Felemenk alimlerinden Van_Drebbel isminde birine aittir. Van_Drebbel'in ilk tahtelbahiri, tahtadan yapılmıştı ve suyun nüfuzuna mâni bir deri ile örtülmüştü. Felemenkî alimin, kayışın dalgıç çıkması için kullandığı usul, bugün de tatbik edilen usulün aynıdır. Kayışın içinde, kayışın batışı esnasında su ile doldurulan kazanlar mevcuddu; kayışın, suyun yüzüne çıkması icab ettiği zaman, bu kazanlardaki sular, teksif edilmiş hava tazyikle boşaltılmakta idi. Van_Drebbel, teksif edilmiş havayı, kayışın altına birkaç köruk vasıtasıyla temin ediyor, muharrik kuvvet olarak da, köruk kullanıyordu.

Tahtelbahirin daha mükemmeli ve muharebeye yarar şeklini Amerikalı Robert_Fulton icad etmişti. Robert_Fulton, bu yeni icadde Napolyonu alâkadar etmişti. Fakat Napolyon, her nedense, bu kıymetli icadın aletinin tekâmülünü takdir etmemişti. Robert_Fulton, Napolyondan, umduğunu alâkayı göremeyince, İngilizlere başvurdu. Fakat İngilizler de, bu kıymetli aletin düşmanlarının elinde, kendi filolarına karşı ne kuvvetli bir silâh teşkil edeceğini iyice takdir etmemişlerdi, fakat bu hususta takib ettikleri usul yanlıştı.

1804 yılında İngiliz amirali Sen-Vinset Robert_Fulton'un icadı hakkında şunları yazmıştı: «Fulton'un teklifine kulak asmayınız! Ve bu sunula hiç alâkadar olmayınız! Biz bu harb silâhını kabul ettiğimiz takdirde, diğer devletler de bunu kabul edip kullanacaklardır. O zaman bizim filomuz için ciddi bir tehlike baş gösterebilir.»

Fakat, İngilizlerin bu zahiri alâka sızlığına ve bu silâhı körlemek istemelerine rağmen, tahtelbahir, tedricen tekâmül etmekte devam etti. Hemen hemen her yerde buna ben-

Su üstünde seyreden denizaltı gemileri ve bir denizaltının kumanda kulesi

zer, aletler icad edilmişe başlandı. Bu hususta Rus mucidleri de alâka gösterdiler. «Delfin» adını taşıyan ilk Rus tahtelbahiri, Bufof ve Belemi, sefinin planları dahilinde Almanyada yapılmıştı.

1914-1918 Dünya Harbinin tecrübesi

1914 Dünya Harbi patladığı zaman İngilterenin 26, Fransanın 55, Almanyanın 78, Rusyanın 28 tahtelbahiri vardı. Fakat buna rağmen muharrik memleketlerden hiç birisinde bu silâhın ciddi bir harb silâhı olduğu hakkında esaslı bir imanı yoktu.

Almanya ilk defa olarak 1914 yılının 5 Eylülünde tahtelbahir kullanmaya başladı. Bu tarihte «N-21» numaralı bir Alman denizaltı gemisi açık denizde, İngiliz kruvazörü «Patfaynder»i torpiledi. Kruvazör dört dakika içinde battı. 1914-1918 seneleri zarfında, Alman denizaltıları vasıtasıyla, üçü lâf devletlerine aid 250 harb gemisi batırılmıştı. Bunların mecmu tonajı, 800 bini buluyordu.

Gene 1914-1918 yılları içinde, Alman denizaltıları vasıtasıyla 19 milyon ton hacminde, bitaraf ve muharrik tüccar gemisi batırılmıştı. Bu gemilerden, 13 milyon ton hacminde 6 bin ticaret gemisi itilâf devletlerine aitti.

O devir içinde Alman ticaret ve harb gemileri limanlarında mahpus kaldığı için, bunlardan tahtelbahirlerle batırılan miktar mahduddur.

1914-1918 Dünya Harbi, bir harb silâhı olmak itibarıyla tahtelbahirler için mükemmel bir tecrübe ve imtihan devri oldu. Harb devam ettiği müddette, tahtelbahirler mütemadiyen tekâmül ettirdi. Her iki muharrik taraf da, kaybettikleri tahtelbahirler yerine, mütemadiyen yeni yeni tahtelbahirler yaptı.

1914-1918 Dünya Harbi bittikten sonra da tahtelbahirlerin tekâmülü durmadı. Bütâkis mütemadiyen arttı. Birinci Dünya Harbini takib eden devre tahtelbahirlerin tekâmülünde kaydedilen en esaslı merhale, bunların, uzun mesafeler katedebilme kabiliyetlerinin artırılmasıdır. Bundan maada, tahtelbahirlerin tekâmülünde kaydedilen diğer noktalar da şunlardır: Bunların süratlerinin artırılması, suyun altındaki durma müddetinin uzatılması, daha derinlerde sey rüferse edebilmeleri.

Yeni Dünya Harbinde tahtelbahirler

Şimdiki Dünya Harbinin ilk safhasında, denizlerdeki hareket kararları, hareketten çok daha mühimdir. Polonyanın yıkılışından Almanların

Fransayı istilasına kadar geçen müddet zarfında kararlarda esaslı herhangi bir askeri hareket vukubulmadığı halde denizlerdeki askeri hareket bütün şiddetle devam edegelmisti. Meselâ harbin ilk aylarında Alman denizaltı gemileri İngilizlerin «Ruayal Ok» zırhlısını, «Koreyce» tayyare gemisini, ve «Ruayal Pindi» yardımcı kruvazörünü birkaç distroyer batırmışlardı. Gerek İngiliz-Fransız-Yunanlar, gerekse Alman ve İtalyanlara aid tahtelbahirler tarafından 1941 yılına kadar batırılan ticaret ve nakliye vapurlarının tonajı 4 milyonu bulmaktadır.

Alman ve İtalyan harb filoları her bakımdan İngiliz harb filosunun dununda olduğu için bugüne kadar denizlerde vukua gelen hareket, daha ziyade «denizaltı» hareketi olmuştur. Almanlar bilhassa bu bakımdan senelerce hazırlanmışlar, tahtelbahirlerin çıkardıkları gürültüyü azaltmaları, süratlerini çoğaltmayı, bu gemilerde kullanılan torpilleri islah etmeye, hiç durmadan uğraşmışlardır.

Tahtelbahirlerle karşı mücadele usulleri

Tahtelbahirler inkişaf ettiği nisbette, bunlara karşı olan mücadele usul ve silâhları da hiç durmadan in-

Hâdiseler Karşısında

Şundan bundan

Yüzde yüz kâr müsaadesi

Havadisi kelime kop-ya ediyorum:

«Beyoğlunun taksitle muamele yapan ve fiat mürakabe komisyonuna lüks addedilerek kârna yüzde yüz ilavesine mezuhiyet verilen bir mağazanın bu kârda iktifa etmiyerek yüksek fiatla ayakkabı satmak suretile ihtikâr yaptığı, tesbit edilmiştir.»

Şaşılacak şey... Fakat hangisi? Yüzde yüz kâr müsaade etmeleri mi, yoksa mağazanın yüzde yüz kârda iktifa etmiyerek ihtikâr yapması mı?

İnanılmıyacak havadis

— Bana öyle bir havadis ver ki, insan rüyasında görse de inanmasın.

— İşte istediğin gibi bir havadis. Ben de bir gazetede okudum: «Yenikapıdaki yollar esash surette tamir edilecektir.»

Sevindirmek için

Gazetede okudum: «Ekmek fiatlarına yarından itibaren zam yapılacak»

Ertesi gün de gazetede okudum: «Ekmek fiatlarına zam yapılmıyor.»

Meşhur sözü hatırladım: «Cenabıhak sevindirmek istediği kuluna eşğini kaybettirir, sonradan tekrar buldururmuş.»

Otobüsler azaltıyormuş

Bir gazeteden:

«Otobüsler gittikçe azalıyor.»

Havadisi okuyan bir zat:

— Çok kıyan.

Dedi. Sordum:

— Otobüslerden müsteki miydi?

Cevap verdi:

— Otobüs yüzünden asıl ismi mi bile unuttumum da?

— ! ! ! ! !

— Birinin kondüktörü buyur mu, diye içeri ahırdı. Bir başkasının kondüktörü nerede inceksin sakallı derdi. Daha bir başkasının kontrolörü, Pinpon nereye bilet keseyim sualini sorardı. Bu yeni isimlerinden kurtulup eski isimime kavuşacağım demektir.

İsmet Hulusi

Bunları biliyor mu idiniz?

Koşucu Nurminin vücudu

Finlandiyalı meşhur

koşucu Nur-

25. tabii bir

insandan üç

misli daha

ıdır.

300 nevi boya

Bir boya mü-

tehasıslı, siyah

ve beyaz boya-

ların nevelerini

tesbit etmiştir.

Onun iddiasına

göre 300 nevi

siyah ve beyaz renk mevcuttur.

GÖNÜLİSLERİ

Eğlence hakkı...

Bir kadın okuyucum, Bayan S. D., kocasının pek münzevi bir hayat geçirmekte olmasından şikâyetçi:

— Tiyatroya bütün bir mevsam içinde ancak bir iki defa gideriz, sine, maya da öyle, çay, ziyafet, toplantı ise bide görülmemiş şey, bir yere gitmeyiz ki, gelip gidenimiz olsun, diyor. Şikâyetinde esas itibarıyla haklıdır.

Esas itibarıyla, dedim, zira münzevi bir hayat geçirme arzusunun neden doğmuş olduğuna her şeyden evvel tetkik etmek icab eder.

Erkek yaşlı, hasta veya kederli midir, yahud da karısıyla birlikte çıkmak, bir yerlerde görünmek istemeyişi bütünü başka, hissi, mânevî bir sebebdendir mi deri geliyor?

Freklerin Conpelexe d'infierioite dedikleri, bir kendini küçük görme hastalığı vardır ki, çok nümunelerini tanırım, onunla malû olanları cihana küsmiye sevkeder, erkek gerek kendisi, gerek karısı hesabına böyle bir hisse mi tutulmuştur, hüküm vermeden evvel düşünüp aramak lâzım.

Eğer ortada böyle bir sebep mevcud değil ise münzevi hayat geçirme arzusu eskimiş bir itiyattan doğma olabilir.

Eski bir istilâh ile, yanlış söyledim, bir atalar sözü olarak huy canın alıncıdır, deriz ama, ben bu bahiste hissettirmeksizin, belli etmeksizin dip, lomatça hareket eden bir kadının çok değişiklikler yapabileceğine kanım.

Hayatta ve yuvada eğlencenin de yeri ve hakkı vardır, insan kendi kendisini bundan mahrum edemez, etmemelidir.

Bayan B. B. ye:

— Çocuk istememek mutlaka erkeğin karısını sevmeye delâlet etmez. Hususile siz de bu fikirdesiniz, korkudan, istikbal endişesinden de doğabilir. Elbette haklısınız, fakat «emri vâki» denilen şu beylik usule neden müraacaat etmişsiniz, icabında, üç beş ay sonra hakikatın anlaşılmasına başladığı zaman bir kadın doktorun yardımını da neden temin etmişsiniz?

TEYZE

«Son Posta»nın tefrihası: 2

YALAN

NAKLEDEN: MEVRURE SAMİ

Dünya kısmın hulâsası

Romanın kahramanı genç kadın, «Hayır hasta değilim, çıldırmadım. Sadece o müthiş gecenin sabahında bir hummaya tutuldum» diyor ve hayal meyal hatırlıyor: «Birçok saatler vücudum ateşler içinde yandım, evvelâ üzerine bir eğiliyordum ve ben bu «siri» nden tiksiniyordum, sonra bir beyazlı kadın görüldü. Bu beni rahat ettirdi. Ona alıştım, peri masallarındaki sessizlikleri aradığımı söyledim. Sonra beni aldılar. Bu peri masallarındaki köşklere benziyen bir binaya götürdüler. Kırlar ortasında, da sakın, güzel bir yer.. İşte burada «beyazlı kadınla» beraber yaşamaya başladık. Ona «Peri» ismini koydum, Perihanın yarısını... O bana bilmediklerini kendisine söylememi teklif etti, reddettim.»

(Roman devam ediyor)

— Öyle ise «o» diye anlatın. Başınızdan geçeni şahısları uydurma bir roman gibi yazın. Bütün isimleri değiştirin... Evet sizinkini de. Hatta anlatacağınız vak'anın geçtiği yerleri bile fazla tasvir etmeyin. Hem bir şeyle oyalanmış olursanız, hem de sonunda bu işten kal-

binizin yükü hafiflemiş olarak karşınız. Sonra da gözlerinizi maziden çevirip, korkmadan, ürmeden ileriye atıye bakarsınız. Daha yirmi yaşında bile değilsiniz, sizi haşta. Canla başla istediniz mi, siz buraya getiren derdi kolayca yenebilirsiniz. — Benim derdimin şifa yolu yok. Peri hanım; benim derdim boşa gitmiş bir ömür. Dolabımda iki defa işlenilmiş güzel, file işi bir atkı var. Yanlış atılmış bir iğne, ya da unutulmuş kalmış fazla veya eksik bir iplik, bir hiç uğruna bütün örnek karıştı, bozuldu, kayboldu... İşlemeyi yeni baştan öğrenmek ve tekrar başlamak lâzım geldi. Yazık ki insan hayatını ne söker ne de yeniden başlayabilir! Amma bunu bir masal gibi anlatarak, cökertici yükünü azıcık hafifletmek, dalmak ve unutmak mümkün olur mu bilmem.

İşte birkaç gün evvelki bu konuşmalarımız zihnimde hemen silinince mühim bir iz bırakmıştı ki, bu sabah dolabımda, ta mektebimden günlerimden kalma kalın, sayfalı, rına kalbim değmemiş, güzel bir defter buldum.

Peri hanım, eşyalarımın içinde bunu bulup oraya hazırlayan sizsiniz! Neler düşünerek bunu yaptınız?

ğimızı biliyorum, artık kurduğunuz hayali bozmağa utanırım, peki, istediğiniz gibi yazacağım.

İkinci benliğime, alışılmamış çok kullanılmamış nasıl bir isim bulmalıyım? Yaşanmış bir ömür ile, a. cılı, sızlı bir kalbi hediye edivereceğim bu kuykuya, nasıl bir ad takmalıyım?

Bir snif arkadaşımı, 16 yaşında iken dünyasına gözünü yumuvermiş bir zavallı arkadaşımı hatırlıyorum. Mine'ydü adı. Bu ismi severdim. Fakat benim rahmetli güzel arkadaşım güneş vurdu mu, alev alav yanan altun pırlıtlı saçları ile utangaç, çekingen, gösterişsiz bir minceye değil de haşmetli, şa'şaalı bir pembe güle benzerdi.

Her kadın ismi, taşıyana uyar yağırsa bir süs olur... Her kadına kendi ismini seçmek hakkı verilmiş idi... İşte ben, birini bilirim ki, «Mine» ismini bir süs, bir mücevher gibiyakıştırarak taşıyabilirdi.

MINE'nin HİKÂYESİ

BİRİNCİ KISIM

— 1 —

Mine'nin babası Kâzım bey, küçük yaşına kadar orduda kalmış, emek vermiş, binbaşılığa kadar çıkmış, eski bir zabitti. Ciddi, çalşkan, düşünceli, evini sever, biraz çatkn, biraz utangaç, oldukça da dalgın bir adamdı. İnsanların dış görünüşüne göre bir fikir yürütüle, o, askerden çok bir âlime benzerdi.

Mine şark vilâyetlerimizden birinde, bir kış sabahı dünyaya geldi ve hemen biraz sonra da, Nazım beyin gencecik karısı, lohussa döşesinde öldü. Kaderinin bu feci dakikasında, Mine, hiç bir şey anlamayan küçükük yavru bir hayvan gibi idi. Hattâ uğradığı felâketi, tabii sevk ve hissi ile bile sezemedi. Annesi onu, daha dünyaya getirmeden evvel, çerkes dadısına emanet etmişti. Vicedan dadı Mine'nin annesini de büyüttüştü. Bir gün bile ondan ayrılmamış, sonra da Nazım bey, memleket içinde oradan oraya mekik dokurken, Vicedan dadı da onlarla beraber, bir sürü yerleşip taşınmalar arasında soluk almadan, her çalışıp durmuştu.

Dadının koruyucu kolları, sefkat dolu yüreği, anasız çocuğa öyle tatlı bir melce açtı ki, epey zaman bu raya, küçük kızyi üzecek ne keder, ne de acı girdi.

Vicedan dadı Mine için harika bir yarattı ve muhakkak ki küçük öksüz, benliğinin ta derinlerde, gizli bir eksiklik duymadı. Ancak sonra, çok çok sonra, hiç bir şeyle muayese edilemeyecek, hiçbir şeyle yer doldurulamayacak eşsiz bir varlıktan, çocukluğunda, kızlığında, bütün ömründe mahrum kaldığını; daima da kalacağı anladı.

İşte ancak o zaman öksüzlüğünü hissetti ve «anne» sine ağladı.

Duygularını açığa vurmağa alışık olmayan binbaş, bu yokluğun acısını çok daha evvelden bildiği için, kızına düşkünlüğü. Bütün şefkati ona vermişti. Paradan yana pek

bulluk içinde olmadıkları halde, Mine'nin ihtiyaçlarından, heveslerinden hiç bir şey esirgemiyor ve böylelikle de daracak bütçelerindeki kendi şahsi masraflarını galiba, kısıkça kısayordu.

Küçük kız sekizini dolduruyordu ki, binbaş Nazım bey bir mirasa kondu. Ölen amcasından epeyce bir para ile verim bir zeytinyağı, sabun fabrikası kalmıştı.

Bunun üzerine tekaüdüğünü istedi ve ordudan ayrıldı. Ayvalık taki fabrikasının basına geçti, kızını dadıyla alarak, vaktile rahmetli amcasının oturmuş olduğu çamhaktaki eve yerleşti.

Bu ev denize karşı, ağaçlar çamlar arasında, geniş, iki katlı, kullandığı şirin bir şeydi. Bahçesinde söğüdü bol diye, adını «Söğüdü ev» koymuşlardı.

İşte Mine'nin ağaçlara duyduğu sevgi, bu «Söğüdü ev» de başladı. İhtiyar dadının anaca bakışları altında, o vakte kadar gördüklerinin büsbütün başka olan bu dekor içinde, Mine'nin hayatı pürüzsüz, rahat ve âsude geçti. Hususî bir hoca tutuldu. Küçük kız, çalışma zevkini, kitab sevgisini artık iyiden iyiye tatmağa başladı.

Babası askerken, birkaç defa yer değiştirmişlerdi. Mine de o zamanlar küçüktü.

Bir müddet yaşayıp gördükleri şehirlerden mübhem ve karışık inatılalarla ayrılmıştı. Seneler geçince, bunların hepsini de, hafızasında en son oturdukları yüksek dağlar arasında sıkılıp boğuluyormuş gibi

(Arkası var)

Memleket Haberleri

Mardinde

Karisını hançerle öldürüp kaçan bir katil yakalandı

Mardin (Husus) — Mardinin Musiki köyünden Ali oğlu Remmo adında birisi bundan üç sene evvel kendisinden kaçarak Diyarbakırda İbrahim adında başka bir erkekçe yaran karısı Hanseyi Diyarbakırda hançerle öldürmüş ve Suriyeye firar etmişti.

O zamandan beri Suriyede bulunan ve zaman zaman hududumuza sokularak fenalıklar yapan katil Remmonun gizlice Mardine geldiği haber alınmış, komiser muavini Hâmid Ökay ve mahiyetindeki polis müfrezesi takibe konulmuştu. Günlerdenberi şiddetle aranmakta olan Remmo yakasını zabitanın elinden kurtulmayarak evvelki gün şehir haricinde bir mağazaya gizlenmek üzere iken görülmüş ve yakalanmıştır. Adliyeye teslim edilen şerh derhal tevkif edilmiştir.

Mersin Halkevinde resim ve fotoğraf sergisi

Mersin (Husus) — Halkevi salonunda bir resim ve fotoğraf sergisi açılmıştır.

Valimiz Saip Örgü, maarif müdürü Şefik Ergüdüz, Halk Partisi kaza reisi Abdullah Ersoy ve daha birçok münevver ve öğretmenlerimiz açılış merasiminde hazır bulunmuşlardır.

İstiklâl marşından sonra Halkevi reisi Sükrü Sözen açılmış olan mütevazı serginin gaye ve maksadını gösteren birer tablo ve merhaleleri anlattıktan sonra valimiz serginin kordeyasını kesmiştir.

Sergide cidden güzel eserler teşhir edilmektedir.

Mersinde altın madalye ile taltif edilen bir şirket

Mersin (Husus) — Türk Hava Kurumu Mersin şubesine bin lira teberrü etmek suretile yüksek vatanseverliğini gösteren Anadolu İnkişaf şirketi Türk Hava Kurumuna altın madalye taltif edilmiştir.

Mersin, Tarsus ve Silifkede zelzele

Mersin (Husus) — Salı günü Vilâyetimiz dahilinde iki saniye süren bir yer sarsıntısı olmuştur. Şehrimizde hiç bir hasar ve zarar yapımayan zelzele vilâyet dışındaki bazı yerlerde zarar ıka etmemiştir.

Tarsus (Husus) — Bugün saat 6,37 de iki saniye süren oldukça şiddetli iki yer sarsıntısı olmuştur. Nüfusca ziyat ve zarar ziyat yoktur.

Silifke (Husus) — Bu sabah saat 6,37 de iki saniye süren bir yer sarsıntısı olmuştur. Zarar yoktur.

Edirne Valisi peynir buhranı ile meşgul oluyor

Edirne (Husus) — Peynir buhranından bahisle gazetemizde çıkan yazıyı vali Ferid Nazeri ehemmiyetle nazarı dikkate almış ve münaka ticaret müdürlüğü ile fiat mürakabe komisyonunu bu iş üzerinde harekete geçirmiştir.

Edirne'de mevcut olduğunu bildirdiğimiz stoklar da tesbit edilmiştir.

Sındırgıda 1.100.000 kilo tütün satıldı

Mütebaki 80-100 bin kilo da bugünlerde satılmak üzere Müstahsil çok memnun

Bir tütün tarlası ve kurutma bangarı ile Sındırgı yerli ürünler müessesili Şani Kösmen

Sındırgı (Husus) — Hükümetimizin ve Ticaret Vekilimizin alakaları neticesi Sındırgı tütünlerinin bir milyon kilosunu satılmıştır. Mütebaki 80-100 bin kilo kadardı da bugün yarın kâmilan satılmak üzere. Piyasaya Amerikan kumpanyalarının girmemesinden istifade etmek için propaganda yapan ve zürurat tereddüd ve heyecana düşürerek ellerinden ucuz mal almak isteyen bazı tütün ticarethanelerinin yerli müessesileri ilk ve ikinci günler 35, 40, 50, 60 kuruşa Bigadiçten ve buradan tütün almışlarsa da bu alışveriş 80-100 bin kilosunda cereyan etmiş ve Yerli Ürünler Tütün müessesesinin müessesili Şani Kösmen faal bir surette piyasaya akmil olması zürurat uyandırmış ve panığın önü alınmıştır. Tütün zürurat ve halk hükümetimize vekilimizin tekrarlamış ve Ticaret Vekilimizin beyanat ve telgraflarını memnuniyetle karşılamışlardır.

Şimdiye kadar beş yüz bin kilo kadar tütün alan Yerli Ürünler hiç bir zaman piyasayı kırmamış ve nazımlık vazifesini hakkile ifa etmiş, göstermektedir.

Manisa köylülerinin Hava Kurumuna teberrüleri

Manisa (Husus) — Manisanın Kuldere köylüleri kurban bayramında Hava Kurumuna 20,22 kadar kurbanlık koyun teberrü etmişlerdir. Resim koyunların Kuruma teberrüünü göstermektedir.

SPOR

Bugünkü spor hareketleri

İstanbul lig maçlarına bugün Fenerbahçe ve Şeref sahalarında devam edilecektir.

İki haftadır ligde dördüncülük ve sonunculuktan kurtulmak için yarışmakta olan heyecanlı maçlar bugün yapılacak oyunlarla hemen hemen tamamlanmış olacaktır.

Hafta arası muntaka merkezini ziyadesiyle alakadar eden oyuncu alışverişi pek hararetle bir şekilde devam etmiş, bugün de birçok takımın yeni elemanlarla sahaya çıkması imkânını elde etmişlerdir.

Bu münasebetle bugün yapılacak olan bütün maçlar, baştanbaşa zevkli ve heyecanlı olacaktır.

Fenerbahçe stadında yapılacak olan Süleymaniye - Altıntuğ maçı haftanın sayılı oyunlarından biridir. Süleymaniye takımı bu maçı kazandı takdirde ligde sonuncu olmaktan kurtulacaktır.

Aynı sahada yapılacak Fenerbahçe - Beyoğluspor maçı da lig dördüncülüğü için mühim sayılacak bir oyundur.

Beyoğlusporun beklenen mağlûbiyeti tahakkuk ederse bu takım için millî kime kapısı kapanmış demektir.

Şeref sahasındaki Beykoz - Topkapı maçı da bir hayli alakalıdır. Bu oyun Beykozdan ziyade Topkapı için mühim addolunabilir.

Geçen hafta 4 oyuncusu hakem tarafından sahadan çıkarılan Topkapı aynı zamanda hükmen de mağlûb sayılmıştır. Çok müşkül vaziyette olan Topkapı mağlûb olduğu takdirde, de sonunculuğa doğru adım atmış sayılacaktır. Bu sahanın ikinci maçı Beşiktaş - İstanbulspor arasındadır.

Millî kimeye girebilmek için büyük bir efor sarfeden İstanbulsporun lig lideri karşısında ne derece bir muvaffakiyet elde edeceği tahmin edilemez.

İstanbulspor sağdan, soldan bir hayli oyuncu alarak takımını hergün biraz daha takviye etmeğe çalışmaktadır.

Bütün bu gayretler lig lideri karşısında İstanbulsporun beklenen sürprizini temin için herhalde kâfi gelmeyecektir.

Şeref sahasında son maçı Galatasaray - Vefa takımları yapacaklardır.

İlk devrede 1,1 berabere kalan bu iki takımın maçı haftanın en çok göz tutan bir oyundur. İmer Besim Halkevleri müsabakaları

C. H. Partisi Genel Sekreterliği tarafından hazırlanan Halkevleri arasındaki halat çekme ve voleybol müsabakalarının dövizmaları bugün Eminönü ve Beyoğlu Halkevleri salonlarında yapılacaktır.

Eminönünde: Eminönü - Fatih Halkevleri halat ve voleybol takımları karşılaşacaklardır.

Beyoğluda: Beyoğlu - Beşiktaş Halkevleri her iki müsabaka için karşılaşacaklardır.

Güreş müsabakaları

İstanbul Güreş Ajanlığı tarafından tertib edilen afa, kol kapma teşvik müsabakaları bugün Güreş Klübü salonunda yapılacaktır.

Büyük yürüyüş müsabakaları

İstanbul muntakası beden terbiyesi mükellefleri şubesi tarafından hazırlanan yürüyüş müsabakası bugün Şişli'de yapılacaktır. Müsabaka yalnız beden terbiyesi mükellefleri için olacaktır. Müsabakanın mesafesi 15 kilometredir.

denizde iken göstermemişiniz, dedi.

Annesi sükünle cevap verdi: — Yavrucuğum, siz de benim yaşında olsaydınız bir çok şeyleri hesaba katmak lazım geldiğini fazlasıyla anlardınız. Bir kere ben de nızden ikrah ederim. Sonra bir gemiden etraflı seyretmek beni hasta eder. Fakat kızımın saadeti mevzuubah olunca kendimi nasıl kurban edeceğimi de çok iyi bilirsiniz. Böyle olmakla beraber, diğer taraftan genç delikanlılar da çok iyi terbiyeli idiler. Sizin yaşınızda olduğum zaman, sevimli bakışları da adam — Stepas kadar zengin bir adam — bizi davet etmişti, ancak ben onun bu davetini kabul edemedim. Çünkü o zamanın istikameti, fakat ben az kalsın, boğuluyordum, bunu hiçbir zaman unutmam.

Phyllis için çaktı: — Yoksa yeniden başlayacak mısınız? diye sordu. (Arkası var)

Almanya büyük bir taarruza hazırlanıyor

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

lenen bu taarruzun tarihi, büyük bir ketumiyetle muhafaza edilmektedir.

İhtimaller

Alman taarruzunun nerede ve ne şekilde yapılacağına dair şu ihtimaller ileri sürülmektedir:

1 — Geçen sonbaharda Almanlar, İngiltereyi istila teşebbüsüne hava akımlarıyla başlamışlardır. Bu usul beklenen neticeyi vermediğine göre, bu defa Almanların aynı zamanda hava, deniz ve kara kuvvetlerinin iştirakile İngiliz adalarına karşı harekete geçmeleri muhtemel sayılmaktadır.

Maahaza bu şekilde yapılacak olan bir teşebbüs akim kaldığı takdirde, bunun Almanyadaki akisleri çok ciddi ve tehlikeli olacaktır gibi, Nazi rejimini de yıkabilir.

Akdenizde

2 — Almanların, böyle bir tehlikeye atılmak istemedikleri takdirde, Akdenizde İngiltereye karşı büyük bir taarruz tertip etmeleri ihtimali vardır. Almanlar, bu bahiste İspanyanın ve bilhassa Fransanın müzaheretini temin etmek için çalışmaktadırlar.

Kolumbia Amerikan radyosu, Almanların, son zamanlarda Fransızlardan Tunusta bir üs istediklerini bugünkü neşriyatı arasında bildirmiştir.

Aynı radyo, amiral Darlanın Almanların bu talebine muvafakat ettiğini, hariciye nazırı Flandenin muhalif olduğunu, mareşal Petainin ise henüz hiçbir karar vermediğini ilâve etmiştir.

Son Hitler - Mussolini mülakatının da, başlıca Akdenizde yapılması muhtemel olan bir hareket etrafında cereyan ettiği söylenmektedir.

Balkanlarda

3 — Diğer bir ihtimal de, Balkanları ıgal maksadile Almanların bu kıta'ya karşı yapacağı taarruzdur.

Romnyada yapılan askeri tahşidat ve Macar harbiye nazırının Alman yayı ziyareti, Balkanlarda yapılacak olan bir hareketin hazırlıkları mahiyetinde telâkki edilebilir.

Almanyanın, Bulgaristan ve Yugoslavya üzerinde tazyikle bulunduğunu ve bu memleketleri kendi siyasetine uymaya icbar etmek istediği görülmektedir.

Bulgaristanla Yugoslavya arasında bir ebedi dostluk muahedesi mevcuttur. Geçenlerde, bu muahedenin aktırdığımız münasebetile iki memleketi idare edenler, aralarındaki dostluğu teyid yolunda telgraflar teati etmişlerdir.

Diğer taraftan Macaristan da, Alman nüfuz altında bulunmakla beraber, Yugoslavya ile bir dostluk anlaşması akdetmiştir. Yugoslav hariciye nazırının yakında Peşteye gideceği bildirilmiştir.

Bu noktalar gözönünde tutularak, Almanyanın Balkanlarda harekete geçmesi ancak pek uzak bir ihtimal sayılabilir.

Ayrıca, Balkan memleketleriyle ilgili bağlarla merbut bulunan Almanyanın, bu münasebetlerini sekteye uğratabilecek bir harekete geçmesi doğru olmaz.

Halen Romanya petrolerinden istifade eden Almanya, Balkanlarda harekete giriştiği takdirde bu petrol kuyularının bombardıman edileceğini, Rumen demiryollarının harap olacağını pek iyi takdir edebilir. Bundan başka, diğer bir çok ihtiyaçlarını da Balkan memleketlerinden temin edemeyen Almanya, harb vukuunda bu imkândan da mahrum olacaktır.

Bu itibarla, Balkanlarda sulh ve sükûnun muhafazası, Almanyanın menfaati icabından sayılır.

İngilizler Derne kapılarında

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Tobrukun garb muntakasında düşman taarruzuna nezmide nükaavemet eden müfrezeler de dün teslim olmuşlardır.

Tobruk müstahkem mevkiindeki kit'alar bir piyade fırkası, bir orman muhafızları taburu, bir siyah gömlekli taburu, bahriye ve topçu müfrezelerinden ibaret idi. Bunlar cem'an 20.000 kişilik bir kuvvet teşkil ediyordu.

Tobruk'tan sonra muharebe garbe intikal etmiş ve bu muntakada düşmanın zırlı vesaitle yaptığı akınlarımızla ve tayyarelerimizden bombaları ve mitralyözlerle tardedilmişti. Av tayyarelerimiz düşmanın Blenheim tipinde bir tayyaresini düşürmüşlerdir.

Yunan cephesinde gayri müsaade hava şartlarına rağmen mühim mevziler ıgal edilmiştir. Mevzî mahiyette hareket yapılmıştır. Düşmandan mahsûs miktarda esir ve otomatik silah alınmıştır.

Şarkî Afrikada Sudan cephesinde Cheru ve Aicota muntakalarında hava müfrezelerimizin kahramanca birliğiyle muharebeler devam etmektedir.

Alman hava kuvvetlerine mensub bombardıman teşekkülleri dün öğleden sonra orta Akdenizde düşmanın bir deniz teşekkülüne taarruz etmişlerdir. Alman ilk haberlere göre düşmanın bir ağır kruvazörünün pupasına büyük cephta bir bomba isabet ettiği zannedilmektedir.

Atlantik'te denizaltılarımızdan Yunan 6000 tonluk «Eleni» isiminde bir denizaltı batırılmıştır. Diğer bir denizaltımız çetin bir muharebeden sonra asker taşıyan 7000 tonluk bir İngiliz muavin kruvazörünü batırılmıştır.

Ruzvelt - Halifak mülakatının akisleri

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

jest yapmış olduğunu tebarüz ettirmektedir. Bu jest, bilhassa albay Lindbergin yardım kanunu projesi hakkındaki beyanatından sonra yapılmış olmasından dolayı bir kat daha ehemmiyet keşbetmektedir.

Filhakika birçok siyasi müşahideler, hükümetin bu kanun projesinin bugünkü şekli ile kabul edilmesini istemekten vazgeçeceğini sanıyorlardı. Bazı müşahidler, İngiltereye giden gemi kafilelerinde Amerikan harp gemilerinin kullanılmasını meneden yeni bir metnin nihayet reis tarafından kabul olacağını tahmin ediyorlardı.

İyi haber alan mahfeller, şimdiki Annapolis merasiminin bu tahminlerin aksine işaret etmekte olduğunu fikrindedir. Bu mahfellerde göre reis projesinin şekle aid kısımlarında bazı fedakârlıklarda bulunmaya hazır olmakla beraber, hemen hemen mutlak bir İngiliz - Amerikan tesanüdünün mevcudiyetinden kat'i surette mutmain bulunmaktadırlar.

Enternasyonal dostluğun heyecanlı sahnesi

Vaşington 25 (A.A.) — Lord Halifax, reisicumhur Ruzvelt'le birlikte şiddetli bir yağmur altında otomobile Annapolis'ten Vaşingtona dün gece saat 21,15 te gelmiş ve büyük elçiliğe inmiştir. Reisicumhur, Ruzvelt İngiliz büyük elçisine ve bayan Halifax'a iyi geceler diledikten sonra ayrılmış ve bu suretle Amerikan tarihinde enternasyonal bir dostluğun en heyecanlı sahnesi kapanmıştır.

Doktor Refik Saydam hükümetinin üçüncü yılı

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

çevrelere rağmen, şaşmaz bir surette millî istikamete sadık kalmıştır. Cumhuriyet hükümetinin bugünkü kudretli mevki vatandaşlarımızın olduğu kadar Türkiyenin dost ve mütefiklerine de tam bir emniyet vermektedir.

Devlet mekanizmasının başında Millî Şefimiz ve ondan ilham alan Dr. Refik Saydam hükümetini görmekle hakiki bir inşirah ve atıye karışır derin bir imtihan ve itimad duyuyoruz.

Söz arasında

(Baş tarafı 2 inci sayfada)

oklardan ağır surette yaralanmışlardır. Zehirli oklar bir nevi felç husule getirmektedir.

Zehirli okların tevliid eylediği bu felci gidermek, tedavi eylemek bugünkü tıbbın elinde değildir. Kurumcular bu çok müthiş zehirin mahiyetini bildirmekten istikâf etmişlerdir. Amerikanın en büyük doktorları bu beş yarıyı kurtaramayacaklarını, tıbbın bu hususta aciz bulunduğunu ve bu adamların ölüme mahkûm olduklarını söylemişlerdir. Hak düşe bütün Amerikada heyecanlı kış edilmektedir.

«Son Posta»nın tefrikası: 5

İSKOÇEYADA BİR DRAM

Yazan: Valentin Williams

Benim adım Garrisondur.

Genç kızın hiç aldırmadığını görerek, o da peşinden koşmağa başladığı ve gittikçe geri kalıyordu; genç kız bir gazal gibi çevikti.

Milyoner durdu ve kendi isminin çağırıldığını itine kadar onu gözlerle takip etti. Geriye döndü ve arkasında yüzü hiddetten kıpkırmızı olmuş Verity'i gördü.

Philippe, Steve'in yanına geldiği zaman:

— Aman Allahım! diye bağırdı. Başından geçenleri sorma. Sizi aramak için şu murdar tepenin tâ en üstüne kadar çıktım. İşte bakınız: Kont, şatonun sahibi bu akşam dönmeğe üzere gitmiş, fakat ben Jamiesonun gördüm. Her şey yolunda gidiyor. Şatoda bizi çağıyor.

lar ve hükümet müessesili bizi saat dörde doğru almağa gelecek. Başgajlarımızı taşımak için de bir arabaya gönderecektler.

Fakat dostu onun bu söylediklerini dinlemiyordu.

Burnunu kaşıyarak:

— Phil, diye sordu, Bery bir Yahudi ismidir, değil mi?

— Öyle olduğunu sanıyorum.

— Bende Yahudi hali var mı?

— Siz bu eski elbiselerle her şeyi benzetebilirsiniz. Öyle ümid ediyorum ki Dwight'e yakışacak surette yeni elbiseler yaptırıp onları giyersiniz.

— Mac Reayın bir kızı olduğunu biliyor musunuz?

— Çocukluğunu zannetmiyorum; biricik oğlu da ölmüştür.

— Peki, Jamiesonun bir kızı var mı?

— Evet, var.

— Uzun boylu, zarif bir kız mı? Verity gülmeye başladı:

— Bunu size söylemem şimdi mümkün değil, zira onu bana takdim ettikleri zaman henüz beşiktedir. Saatin iki olduğu ve henüz öğle yemeğini de yememiş bulunduğumuzu unutmadınız ya? Yata dönebileceğimizi aklınız kesiyor mu? Yoksa çalıklar arasında, ölmeğe mi niyetiniz var?

Dostu için çaktı:

— Gidelim, dedi. Sizde his denilen şeyin zerresi yok Phil.

Verity neş'eli neş'eli cevap verdi:

— Bereket versin ki size karşı var.

Ve her ikisi de her vakitki gibi dostça konuşarak sahile doğru indiler.

IV

Mrs. Dean şatonun sahibini ziyarete gidiği için yeni elbiselerini, Edimbourgdan satın aldığı kareli kostüm tayyörünü giymiş ve boynuna

na da iki dizi inci takmıştı.

Kabinenin aynası önünde bir eşarp bağlayan kızına:

— İskoçyada bir kostüm tayyör giymeğe daima iyi not verilir di-yordu. Böyle olmakla beraber biz bu derebeyi şatosunda oturup kalktıktan sonra, öğle yemeği için gini-riz. Şato sahibinin, kilt giyeceğini (İskoçyalılara mahsus eteklik) u-muyorum. Mac Reayın armasında bulunan renkleri terzi bize göster-di; hepsi de bana çok munis görü-nüldü.

Sonra sözlerine aynadaki güzel yüzüne bakarak söyle devam etti:

— Bu mevzu üzerinde, cicim, bu memleket için, şimdiye kadar hiç bir yerde göstermemiş olduğunuz bir alâka ve istiyak göstereceğinizi ümid ederim; Edimbourgdan terketti-gimizdenberi homurdanmayı kes-mediniz. Korktuğum şey şu ki Step-hens bunu işaret ederek her şeyi so-na erdirmiş...

Tırnaklarını parlatmakta olan Phyllis cevap verdi:

— Bu ihtiyaki siz de bu sabah

Denizaltı harbinin 75 inci yıldönümünde

Lisan işleri

(Baştarafı 2 inci sayfada)

Askerî vaziyet

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

(Baştarafı 5 inci sayfada)

kısa etmiştir. İngilizler, tahtelbahir-lerin, Büyük Britanya imparatorluğu- nun minakale yolları için taşıdıkları tehlikeyi takdir ettiklerinden ötürü, harbin bidayetinden itibaren bunlara karşı mücadele usulleri ve vasıtaları aramaya koyulmuşlardı. İngilizler bu hususta birçok tedbirler itihaz etmiş bulunduklardı. İngilizlerin, uzak denizlerden gelen ticaret gemilerini tahtelbahirlerin hücumuna karşı ko- rumak için en fazla müracaat ettik- leri tedbir «kafîle usulü»dür. İngiliz- ler, muayyen bir yerden gelen ticar- et gemilerini büyük bir kafilde halin- de topluyarak, bunları deniz tayya- relerine mücehhez harp gemilerinin himayesinde hareket ettirmektedirler. Bu usul, şimdiye kadar tatbik edilen «koruma» usullerinin, hemen hemen en muvafıktır. Çünkü tek başına seyrisufer edecek bir ticaret gemi- sine bir harp gemisi terfîk etmek mad- deten gayri mümkün bulunmaktadı- r. Tahtelbahirlere karşı en iyi müca- dele vasıtaları destroyerler, mayn ta- rama gemileri, toplarla mücehhez süratli balıkçı gemileri ve ticaret ge- mileridir. Fakat şimdiye kadar edini- len tecrübeler nazarın tahtelbahir- lere karşı en kuvvetli mücadele silâhı, deniz tayyaredir. Çok derinlerde seyreden bir tahtelbahiri bile yukarı- dan müşahade edebilen deniz tayya- releri, tahtelbahirin peşine takılmak- ta ve bir punduna getirerek yuka- rıdan atkıları, suyun derinliğinde infilâk eden su bombaları tahtel- bahiri tahrib etmektedirler.

Su bombaları, daha gegen harbe icad edilmişlerdir. Bunlar bîdâğimiz bombalar gibi olup, fevkalâde infilâk kudretini haiz, meselâ trinitrotolu- lom gibi, bir takım maddelerden yapı- lir. Bu bombaların en büyük husu- yetleri ve diğer bombalardan farkları, ancak önceden tesbit edilen muayyen bir su tazyiki altında infilâk etme- leridir. Bomba suya atılmadan önce, ne nisbette bir tazyik altında patla- ması matlûb ise, ona göre, ayar edi- lerek suya atılır. Bu bombaların tam tesir yapabilmeleri için tahtelbahirin kaç metre derinlikte seyrettiğini ön- cedan kestirmek lâzımdır. Halbuki bunu, her zaman için kat'iyetle tayin etmek oldukça güç bir iştir. Tahtel- bahirin kaç metre derinlikte seyretti- ğini tayin eden muayyen âletler var- dır. Bu âletlerle, tahtelbahirin çıkar- dığı ses tesbit edilir ve bu sese nazı- ran da tahtelbahirin suyun içindeki derinlik derecesi tayin edilir.

İşte bunun içindir ki, tahtelbahirle mücadele eden her gemide mutlaka sese dinleme ve derinlik tayin etme âletleri bulundurulur. Fakat bu usul de yüzde yüz emin bir usul olmadığı için tahtelbahirle mücadele eden mü- sellâh gemiler sese dinleme aleti vası- tasıyla tahtelbahirin yerini tayin edin- ce muhtelif derinliklerde infilâk et- mek üzere ayarlanmış birçok su bom- bası birden atarlar. Bu suretle bu bombalar ayarlanmış derecelerdeki su tazyikle karşılaşıncâ infilâk et- miye başlarlar. Bu surette isabet ihtimali fazlalıyor. Esasen tahtelbahir- lerin azami seyredebilecekleri derin- lik 100 metreyi geçmediği için, bu iş biraz daha kolaylıkla başarılmış olur.

Sonra, su bombalarının tam hede- fe isabet etmiş olmaları da şart de- ğildir. Çok defa tahtelbahirin ya- kınında patlayan bir su bombası, onun tali bir noktası üzerinde tahribat yapıp tahtelbahirin deniz altın- daki seyriyi imkânsızlaştırır. O zaman tahtelbahiri intihar etme- miş olmak için bizzat suyun sathına çıkar ve teslim bayra- ğını çeker. Küçük bir balıkçı gemi- sinin koca bir tahtelbahiri yedeğine alarak (Kızıl denizde bir İngiliz balıkçı gemisinin bir İtalyan tahtelbahi- rini esir ettiği gibi) sürüp götürmesi, ara sıra rastlanan hâdiselerden- dir. Bir tayyare veyahud tahtel- bahirle mücadele eden bir torpido ve-

ya müsellâh gemi, tahtelbahirin üzerine attığı su bombalarının hede- fe isabet edip etmediğini, suyun yü- züne çıkan yağ tabakasından ve yahud hava kabarcıklarından anlar. Maamafih suyun sathına çıkan yağ tabakaları veyahud hava kabarcıkları, her zaman tahtelbahirin batışına veya yaralanışına delâlet etmez. Bu keyfiyet bazan düşmanı şaşır- tmak için tahtelbahirin kullandığı bir hile de olabilir. Nettekim 1914-1918 har- binde U-44 Alman tahtelbahiri, çok yakınında patlayan bir su bombası dolayısıyla oldukça ağır yaralanır ve bir müddet için stop ederek olduğu yerde kalmak lüzumunu hisseder. Fakat düşmanın bir ikinci bombasını yememek için de hileye müracaat eder. Ve tahtelbahir kumandanının emrile, geminin kapaklarından biri açılarak bir miktar benzîn akitılır. Diğer taraftan torpil cihazı vasıtasıyla de birkaç masa ve sandalye kırığı suya bırakılır. Bunları gören tahtel- bahirin düşmanı olan torpido, tahtel- bahirin kat'î surette battığına hük- mederek işine gider. Tahtelbahir bir müddet intihar ettikten sonra sa- limen füssüne döner.

44 U. tahtelbahirinin tatbik ettiği bu hile, çok tehlikeli bir oyundur. Çünkü tahtelbahir bu suretle açıkça yerini belli etmiş olur. Dikkatli düş- man, ihtiyatî bir tedbir olarak, pekâlâ birkaç su bombası daha salıyabilir. Fakat gerek gemilerin kafilde halin- de seyahatleri, gerekse tahtelbahir- takibine memur torpido ve tayyareler, tahtelbahirlere karşı % 100 emin bir su sayılmazlar. Çünkü kafilde halin- de seyahat, süratle nakliyatı icab ettiren vaziyetlerde, faydalı olmak şöyle dursun, geçikme yüzünden bü- yük zararları mucib olan bir usuldür. Torpido ve tayyarelerin takibatına gelince, birçok vak'alar, kendini fev- kalâde iyi maskeleye ve gürlütlü - sünü azaltmaya muvaffak olabir. Birçok tahtelbahirlerin kendisini tak- kib eden düşman torpidolarından kurtulduğu görülmüştür. İşte bunu tecrübe ile öğrenmiş olan İngilizler, daha başka bir usule müracaat et- mektedirler.

İngilizlerin tatbik ettikleri bu usul, ticaret gemilerini toplarla ve su bom- basıyla silâhlandırmaktır. İngilizler, daha bu harb başlamadan önce, ti- caret gemilerine konmak üzere 2 bin top hazırlamışlardı. Böyle toplarla tehciz edilen ticaret gemilerinin mü- rettebatı, tahtelbahir hücumu karşı- sında itihaz edilecek tedbirler hak- kında uzun uzadıya ders görür. Hat- tâ değil yalnız İngiliz gemileri, bitaraf gemilerin birçoğu da, tahtelbahirlere karşı mücadele için silâhlamışlar- dır. Daha geçelerden bitaraf memle- ketlerden birisine mensub bir ticaret gemisi, kendisine hücum edecek ba- tırma istiyen bir Alman tahtelbahi- rini, güzel bir manevra ile tuzâga dü- şürüp top ateşle tahrib eder.

Top ve torpil

Tahtelbahirlerin iki esaslı silâhı vardır: Torpil ve top. Fakat tahtel- bahirler, ticaret gemilerine saldırır- larken, umumiyetle fevkalâde pahalı olan torpilleri kullanmaktan istikâf ederek topa iş görürler; ve ancak nadir vekaide torpille müracaat ederler. Tabii tahtelbahir, ticaret ge- misini topa batırma için mutlaka suyun sathına çıkmaya mecburdur. İngilizler bunu bîdâğleri için, daha geçen harbe, masum ticaret gemi- lerini silâhlamışlar. Alman tahtelbahi- rine bir yığın tuzaklar kurdular. Münhasıran tahtelbahirlere karşı mücadele etmek üzere hususî bir tip gemi imal ederek bunları tecrübeli sübay ve erlerin kumandasına altına vererek, ve bu gemileri «masum» ti- caret gemisi kılığında sokarak deniz- lere çıkardılar. Bu gemilerin haricî manzaraları, pis bir şebeli andırır. Kumanda heyeti sübay, tayfaları es- ker olan bu geminin şahısları, alâla-

de tayfalar gibi yurttak, pürkâk giyir- ler. İşte tahtelbahir de tek başına seyahat eden bu «masum» ticaret gemisini batırma için suyun yüzü- ne çıkar. Tam bu sırada, bîzâm «ma- sum» ticaret gemisi, hüviyeti ğeğiş- tirerek kamufle ettiği toplarla tah- telbahire saldırır ve çok defa tahtel- bahiri gafil avlayarak iyi neticeler el- de eder.

Harb hilesi

Geçen Dünya Harbinde, gafil avlan- an bir Alman tahtelbahiri, şu suret- le batırılmıştı: Alman tahtelbahiri, kendisine münasib bir av arıyarak açık denizlerde doluşırken, oldukça yakın bir mesafeden seyreden, ta- bıyeti meşgul küçük bir ticaret ge- misini görür. Tahtelbahirin kumanda- nını dikkat edince, bu küçük ticaret gemisinin güvertesinde ölen tayfalar, dan birine âid bir cenaze merasimin- nin cereyan etmekte olduğunu fark eder. Tahtelbahir cenaze merasim- nin cereyan ettiği ticaret gemisine biraz daha yaklaşıp. Ve çok yakından bu merasimi seyretmeye koyulur. Ta- bı, merasim dini bir mahiyet taşıdığı için, tahtelbahirin kaptanı bu merasi- min nihayetine kadar gemiye do- kunmağı muvafık bulmaz!

Ticaret gemisinin bütün tayfaları güverte, bir daire teşkil etmişlerdi. Bunların ortasında, bir yerken bezine sarılmış olarak «cenaze» bulunuyor. O. Geminin kaptanı da «müteveffâ», fa'nın başında, dua ile, dini mera- simi idare etmekte meşgulüdü. Mera- sim nihayetine ererek «müteveffâ» yi denize atkıları zaman, tahtelbahir- rin hiç anlıyamadığı bir hâdisce cere- yan etti: Vapurun güvertesinde bulun- maktaki olan tayfalar, birdenbire, o zamana kadar tahtelbahirin hiç gö- züne işmiyen ve tabuta benzeyen bir şeyin başına koşarak, acayib bir ha- rekette bulundular. Bunu müteakib tahtelbahir, şiddetli bir top ateşle sarıldığını hissetti. Neticede tahtel- bahir, kendi müdafaa vasıtalarını kullandığı vakit bile bulmadan de- nizini dibini boyladı.

İngiliz ticaret gemileri, Alman tah- telbahirlerini avlamak için daha baş- ka hileler de kullanmışlardır. Meselâ, gene bir gün mutad seferini yapan bir Alman tahtelbahiri, uzak bir mesafeden hüviyeti meşgul bir ticaret gemisinin seyretmekte olduğunu gör- müş. Biraz yaklaşıncâ, ticaret gemi- sinin güvertesinde tuhaf bir kalaba- lık fark etmiş. Tahtelbahirin kaptanı dikkat edince, bu kalabalığın, gemi- nin güvertesinde, güzel bir bahar gül- nesini altında dansmekte olan bir kadın kafesi olduğunu görmüş. ay- lardanberi kadın yüzüne hasret çe- ken tahtelbahirin kaptanı, kendinden geçmiş bir vaziyette bunları seyreden- cesi, şiddetli bir top ateşle kendine gelmiş. Tahtelbahirin kaptan ve mü- rettebatı teslim bayrağını çekip de ticaret gemisine esir olarak geldikleri zaman, kadın zannettikleri kimseler- rin, kadın kıyafetine giymiş gemici- ler olduğunu hayretle fark etmişler.

İngilizlerin Alman tahtelbahirlerine karşı kullandıkları hileler pek müte- nevvidir. Meselâ İngilizler Alman tah- telbahirlerindeki mürettebatın iyi gi- da almış olduklarını, konservelerle ge- çindikleri bildikleri için, bir defa- sında, tahtelbahirlerle mücadele et- miye memur «ticaret gemisinin gü- vertesine, güya hava alını diye, bu- gibi, kesilmiş koyun ve danalar as- mışlar. Etlere gören tahtelbahir kaptanı, bunları almak hevesine kapıl- mış, bunun için de suyun sathına çı- karak, vapuru esir etmek istemiş, fakat suyun sathına çıkması beraber, etlerin arasına gizlenen topların ateş- ile karşılanmış...

Havai fişekler

Fakat bu saydığımız «aldatma usul- leri» her vakit müsbet neticeler ver- mediği için, İngilizler, daha ciddi hile- lere de başvurmakta çekinmemiş-

lerdir. Meselâ bir defasında, uzaktan «ticaret gemisini» gören bir Alman tahtelbahiri verdiği hususî bir işaretle, mürettebatının derhal gemiyi tah- liye etmesini emretmiş. Gemi tayfa- ları bu emre itaat ederek sandalları indirmişler ve büyük bir teâş içinde, can hevile sandallara hücum et- mişler. fakat bu arada, gemi tayfa- larının içinde daha soğukkanlı bulu- nanlar arkadaşlarından bir kısmının bu korkakça hareketini takbih bile etmişler. Bu «soğukkanlı» partis on dakikaya kadar vapurda kalarak, gemiye ateş vermişler. geminin muhtelif yerlerinden infilâkleri başlamış- en son tayfalar da kendilerini suya attıktan sonra, tahtelbahir «intihar» eden vapurun mürettebatını toplu- lâk üzere suyun yüzüne çıkıştı. ve, işte o zaman şiddetli bir top ateşle karşılaşıncâ. Meğer gemideki infilâk- ler tamamen uydurma imiş. infilâk- eden maddeler birer «havai fişek» i- miş...

Almanların meşhur N-88 tahtel- bahiri, böyle bir hileye kurban olarak batırılmıştır. Yüzbaşı Volter Şviger'in kumandasında bulunan U-88 tahtel- bahiri Lozitanya vapurunu batıran meşhur bir tahtelbahirdir.

İngilizler, tahtelbahirlerle mücade- leye memur bu «tahtelbahir avcısı» gemilere «Müntehiler klübü» ünva - nını vermişlerdir. Bu gibi gemilerin tayfaları, tahtelbahirleri «avlamak» için, hakikaten bir müntehirin so- ßukkanlığıyla hareket ederlermiş. Çünkü hilenin muvaffak olabilmesi için azami bir soğukkanlılığa ihtiyaç vardır.

Maamafih, Almanlar, birçok tah- telbahirlerinin üstüste, habersiz bat- tıklarını görünce, şüphe etmekte ge- çikmemişler. ve, en ufak bir ihbara bile lüzum görmeden torpil istimaline başlamışlar.

Herhalde bu harbe de, karşılıklı olarak gerek İngilizler, gerekse Al- manlar, birçok hilelere müracaat et- mektedirler. Meselâ, harbin ilk ayla- rında Almanların kullandıkları muhtas- lı mayınlar bir hayli işlerine ya- ramıştı.

Bu harbe kullanılan harp hileleri- ni, ancak bunları işe yaramaz bir hale gelişlerinden sonra öğrenile- bilmiştir.

Hergün

(Baştarafı 2 inci sayfada)

bu taklidiçlik mekteb kitaplarına kadar girdikten sonra, yeniden kaybolmaya başladı.

Ev, biz münevverler, Türkün dili ile otuz senedenberi bu yolda oynadık durduk. Fakat, acaba, bu dil, ne zaman hepimiz için söylediği ve anladığı bir dil olacak ve ne zaman muayyen bir kalib içinde istikrar bulup normal bir tekâmülü takiben, geleceğin büyük medeniyet dil- lerinden biri haline gelecek? İşte, bizim hepimizin zihnini işgal etmesi lâzım gelen bu sualı bir zamandan- beri kendim kendime endişe ile sor- maktaki olduğum içindir ki, bütün hayatımda daima yeni şeyleri müda- faa eder bir adam olmama rağmen, bu bahiste her yeniden kork- maya başladım.

Bu korku iletti ki ben artık, ne Kâzımın icad ettiği kelimelere veya kaidelere ne de Kurumun lûgatine veya imlâna bakıyorum. Benim için en güzel lûga halkın lûgatidir. En güzel grameri halk yapar ve en kuvvetli kelime mucidi halktır. Ben- ce Osmanlılık bir kelime değildir; bir sistemdir. Eğer o sistemi yıkamak için bir inkilâb yapılsa, münevver- ler, dillerini halktan ayırmamaya dikkat etmelidirler. Aksi takdirde, osmanlıca, yeni bir şekilde hortla- mış olur!

Muhittin Birgen

miş olacak zannına benzeyen bir teşebbüs... Ve bunun için türkçeyi temiz konuşup yazan fasahate dik- kat eden, hattâ halkta ekseriyeti teş- kil eden kimselerin itiyadına hür- met edileceğine, avam nasıl söyler- se onu taklid etmeğe yeltenirdi: Müddür, müşkül, mümkün denildi. Sebep? Eğer kelime de hâkim olan hareke ü dür diye türkçenin ahen- ge uygunsuz usulünü bu Arab keli- melerine de tatbik etmekle onlara Türklük verilmiş oluyoruz müdürün idaresini, müddever müştakkını, müşkilin, müşkilât cem'ini, müm- kin'in imkân masdarını da türkçe- leştirmiş oluyor muyuz? Ya aynı harekeye tâbi olan mübirim, mübirim, müşkil kelimelerini ne için ü hare- kesine uydurmuyoruz?

Sahife mi, sayfa mı? Faide mi, fayda mı?

Hele sahife için sayfa, fâide için fayda diyen yüzde, bilemem, kaç kişi var. Ben kendi hesabıma bu kelimeleri hiç bir zaman ikinci ge- kilde kullanmadım. İşte su satırı yazarken bir kelime daha: Hesap, yazılıyor, bir kere bu, hesab'dır, İs- tanbulda belki ekseriyet hesap der, fakat taşra halkı hesap der. Sonun- da da p değil b vardır. «Evas İstan- bul fivesidir» denecek olsa: «E - vet, fakat İstanbulun fahiş olan şiv- esidir!» diye cevap vermek pek kolay! Eğer öyle olmasa fi'llerin meselâ istihdam şeklinde İstanbul- lun bazı taraflarında geleceğin mi yahud istihlalı sigasını okuyacağın- diye kullanıldığını da taklid etmek icab eder.

Ekseriyet sahifeden sahâif, mu- haf müstaklamları bilirken hiç olmaz- sa sahaflar çarşısına uğramışken sayfa diyemez. fâide'nin müfid, fevaid tev'îd, istifade v.s. müş- taklarını bilen fayda demez, amma bakkaldan sıvrisineklerden kurtul- mak çaresini ararken Fayda arar.

Tenassur ettiren kelimeler

Bazan da Arab kelimelerinden kaçmak için garb lisanlarından mu- kabil aramıyor: Müdür demek için için direktör, tabii demek için doktor deniyor. Eari doğru telâf- fuz edilse or yerine ör kullanılsa... Tib, tababet denip dururken tabîd- den ne için kaçmalıdır? Arab li- sanlarından alınan kelimeleri de tahrif etmekte bir zevk duyuluyor. Direktif deniyor directiv yerine. Lokomotif deniyor lokomotiv yerine. v. nin f ye çevrileceğine dair bir u- sul yoksa da böyle yapıyor, sanki i- rinde hiciv-den de bahsulduğunu bilen Türk çocuğu doğru telâf- fuz kabiliyetinden mahrum işmiş cesine v. f ve kalbolunuyor. Sebep?

Türkçe a, b, c de noksan olan bir bahis de çifte harekedir: Buna fransızcada diphtongue derler. oi, ui gibi... Bu çifte hareke türkçe kelime- lerde yoksa da Türk yazısıyla yazı- lacak yabancı kelimeler için bunun yerine bir çare bulmak lâzımdır. Fuvar değil, Tüvleri değil, bun- larda v yoktur; uar, üi vardır; ve bildim ki o iki harekeyi telyin ede- rek bağlamak için meselâ söyle bir işarettir muvafık olur mu? Fu ar. Tü üi...

Üçüzlü sesler

Bu çifte harekeden başka ikizli hattâ üçüzlü sesler de vardır. Bun- ları türkçe yazarken başına bir i yahud i koyuyorlar. Meselâ stra- pontin, spaghetti kelimelerini ter- kim için baştaki heceyi gene str... sp... ile yazıp bunları i yahud i koymadan yazmağa, yabancı dil- lerde pek kullanacağı bu telâffuz, Türk çocuklarını alıştırmak müna- sîb değil midir, o Türk çocuğu ki o- nun telâffuz kabiliyeti her millet çocuğundan daha kuvvetlidir.

Halid Ziya Uşaklıgil

«Son Posta»nın edebi romanı: 71

Aşkla Oynamaz!

Nahleden: Muazzez Tahsin Berkand

Acaba muztarib mi idi? Ona kaşesini vermediği nasıl unut- muştur? Kendisini affettirmek için tara- sayı koştur, sezlongun yanına diz çöktü.

— Selim, beni affediniz, çok u- zun zaman kaldım, sizi yordum: fa- kat musikiye o kadar susamışım ki sizin nekahat halinde bir hasta ol- duğunuzun bile unuttum.

Genç adamın göz kapakları ağır ağır açıldı, yaşlı gözleri karışına di- kildi.

— Ben de nekahat halinde oldu- ğumu unuttum.

— Başağrınız?

— Bugün gelmedi. Bethofen o-

nu koğmuş olacak. Teşekkür eden- ri Nisrin.

Teşekkür ederim Nesrin. Bu iki kelimeyi genç adam adeta muhab- betle söylemişti. Nesrin damarların- dan sıcak bir kanın aktığını, kalbi- nin sert sert çarpıştığını hissetti ve sevinçten titreyen bir sesle şu söz- leri söyledi:

— Selim, eğer tedavi tarzınızı değiştirmekte istemezsiniz, çok daha çabuk iyileşeceğinize eminim. Bir par- ça kendinizi eğlendirmeye gayret ediniz, bir şeyle meşgul olunuz. Bu- ğün hayatınızı biraz değiştirmek arzu etseniz, akşama ne kadar ra- hat ederiniz!

— Doktorun ve hastabakıcının

tavsiyeleri haricine çıkmak kabîl mi?

— Tabii kabildir. Size bugün için bakınız nasıl bir program tek- lif edeceğim: Evvelâ, burada karşı- karşıya öğle yemeğini yiyeceğiz. Benim tek başıma sofraya oturmak- lığımu bittabi istemezsiniz; çünkü ben de sizin gibiyim, yalnızlıktan nefret ederim. O halde şu arıyınca, küçük bir masa üzerinde karışık yemek yeriz. Sonra uzun bir istirahat ve onu müteakib gezme.

— Gezmekten içim sıkılıyor bah- çenin bütün ağaçlarını teker teker öğrendim artık.

— Benim teklif ettiğim gezinti bîsbütün başkadır. Sizi otomobile yerleştireceğim ve Beruta kadar gö- türeceğim. Gezme azami bir buçuk saat sürecek.

— Otomobil mi? Nasıl olur Nes- rin, mutlaka başım döner, baygınlık geçiririm. Öyle yazılmı ki...

— Bana itimad ediniz. Çok ağır ağır gideriz, başınız dönmek. Bir defa tecrübe edin, eğer hoşlanmaz- sanız yarı yoldan ger döneriz. Tek- rar ediyorum, bana emniyet ediniz,

hiçbir şey olmayacaksınız. Nasıl, güzel bir program değil mi?

— Evet, güzel bir program.

Bu cevabı kâfi gören genç kadın hemen yerinden fırladı.

— Öyle ise bugün bana tâbi olu- nuz, göreceksiniz ki memnun kala- caksınız.

Bu sözlerden sonra içeriye ko- ştu, hizmetçiye emirler verdi:

— Küçük masayı tarasuya ko- yacaksınız. Sofra iki kişilik olacak; çünkü beyefendi yalnız yemekten hoşlanmıyor. Odamdaki çiçekleri de buraya getiriniz, bundan başka, sofraya çok meyva koyunuz.

— Peki efendim.

Nesrin tekrar eski Nesrin olmu- ştu. Gidiyor, geliyor, emirler veri- yordu. Biraz sonra hizmetçi küçük masayı getirdi, sezlongun yanına yerleştirdi, üstüne gülleri ve yemi- leri koydu.

Uzun bir zamandanberi tepsi i- çinde yemek yiyen Selim bu hazırlıkları alâka ile takip ediyordu ve öze- li yemeklerini daima istihazı yedi- ği halde şimdi aklıktığını hissetti. yordu.

— Saat tam on iki. Haydi sofraya başına. Mükemmel bir yemek var. Nefis bir balık, sizin için âla bir kül- bastı, sebze ve meyva...

— Masayı koştüğümün yanına yaklaştırmaz Nesrin.

— Hayır efendim, maalesef bu- nu yapamam; çünkü programma sizin sofrada yiyeceğiniz de dahil- dir. Artık tepsiyi kaldıracağz.

— Zamanlardanberi uzun otur- mağa alıştım. Hastabakıcı tepsiyi kucağımda tutuyor, bana yardım e- diyor. Sandalyada oturursam yo- rulurum gibi geliyor.

— Tecrübe edin, yorulursanız dediğinizi yaparım.

Nesrin ellerini uzadı, kalkması için kocasına yardım etti. Güzel gözleri o kadar parlak ve cazibeli ki Selim bilâihtiyar itaat etti ve ya- vaş yavaş yerinden kalktı.

— Koluna dayanın, sizi yerinize götüreyim. Ha şöyle, rahatsızsınız değil mi? Böylesi sezlonga uzanmış bir vaziyette yemekten daha iyi de- ğil mi? Çiçeklere ve yemişlere ba- km ki isthanız açılmış.

(Arkası var)

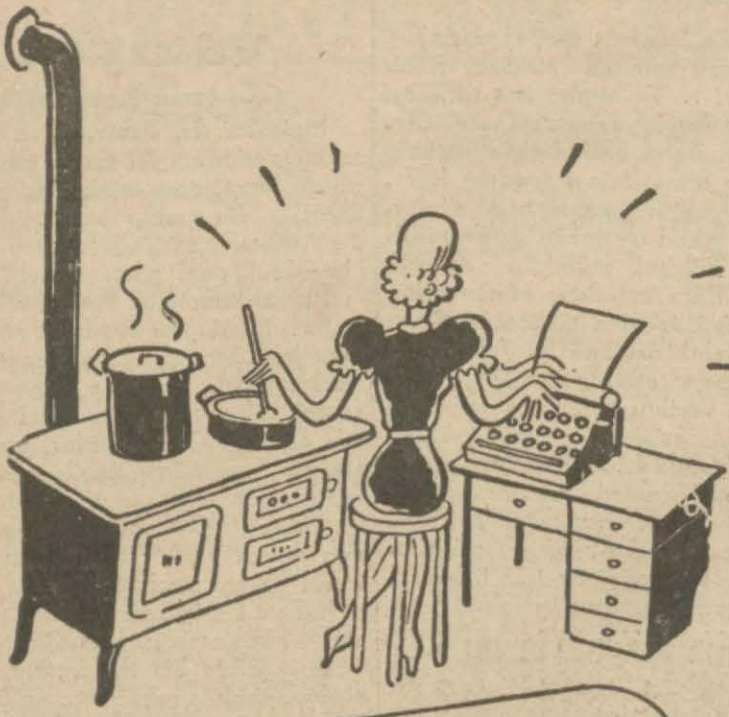
Bundan sonra ne olacak? İtalyanlar şimal Afrika, Der- ne ile Bingaziye vakında kaybede- cekler ve ağlebi ihtimal bir Alman yardımı bu işte geç kalacaktır. İn- giliz keşif zirhlı otomobil küt'aları- nın daha şimdiden Bingazi etrafın- da doluştıkları ve bunlarla İtalyan uçakları arasında müsademeler ol- duğu haber verilmektedir.

Doğu Afrika'da, bir taraftan İn- giliz Sudan kuvvetlerinin tazyik ve takibi ve diğer cihetten Habes mülki kuvvetlerinin İtalyanları içeriden ve arkadan vurmaları sayesinde, Habesistandaki İtalyan idaresinin süratle yıkılacağı ve buradaki İtalya kuvvetlerinin (takriben 80 bin as- ker) esir edilecekleri muhakkak gi- bidir. Çünkü bunun böyle olmaması için bir mucize ister ve böyle bir mucizenin doğması ise az görü- nüyor. İngilizler daha şimdiden Er- ritrede Sudan hududundan 80:90 Km. ilerlere nüfuz ettikleri gibi, Hâile Selâsenin idare ve nezaretin- de olarak Habesistan kıyımı bil- hassa (Tana) gölü'nün şimal ve ce- nup havâlisinde hayli ilerlemişler.

Arnavudukta, İtalyanlar, bir Al- man yardımı gelmediği takdirde, ta- gerilerde bir hatta kadar yavaş ya- vaş ric'ate mahkûmdurlar.

İtalya yalnız başına kaldığı tak- dirden her tarafa çökmeğe veyahud Alman himaye ve istihlâmı kabul- mahkûm ve mecburdur. Bu sebeble İtalya için yegâne selâmet ihtimali, gene ancak İngilterenin galebesin- dedir.

H. E. Şakir

iki iş birden!

İki işin birden yapılması gayri mümkün görünür. Fakat teknik bu imkân-sızlığı yenmiştir.

Filhakika TUNGSRAM ampulları bu iki faydayı temin eder

Daha bol ışık
Daha idareli elektrik sarfiyatı.

BURLA
BİRADERLER

İSTANBUL - ANKARA - İZMİR

Zanguldak Mintakası İktisat Müdürlüğünden:

138 numaralı Çamlı ocağının imal ruhsat tezkeresi eski sahiplerinin ocak kiraya verilmeyen evvel vücutte getirdikleri tesisatın kıymet takdiri işi hususi komisyonu tarafından 3/3/1941 tarihinde ikmal edileceğinden tayin olunan günde ya bizzat ocak mahallinde bulunmaları veya usuli dairedinde tanzim edilmiş salâhiyetnameyi haiz vekillerini bulundurmaları aksi takdirde takdiri kıymet muamelesinin huzurlarına hacet kalmadan yapılabacağına dair eski sahiplerden adresleri malûm olanlara şahsen ilmi haberle tebligat yapılmış ise de Kara Mahmud oğlu Mahmud kızı Seniye ve Kara Mahmud oğlu Mahmud mahdumu İkra'mın adresleri malûm olmamasından ve Arıt zade Cemal'in hayli zaman evvel vefat etmiş ve varisleri de bilinmemiş bulunmasından keyfiyet kendilerince malûm olmak üzere ilânen tebliğ olunur. «550»

Devlet Orman İşletmesi Çoruh Revir Âmirliğinden:

1 — Devlet orman işletmesi Çoruh reviri Borçka bölgesi Balıklı orman katiyatından Hopa sahiline «19» kilometre mesafede şose kenarında istifi «165» metre mik'ap, «450» desimetre mik'apa muadil «460» aded kabuklu kızılgağaç tomruğu açık arttırma ile satılacaktır.

2 — Arttırma 12/2/1941 Çarşamba günü saat 14 de Borçka işletme bölgesinde yapılacaktır.

3 — Beher metre mik'abın muhammen bedeli «11» lira «66» kuruştur.

4 — Muvakkat teminat «144» lira 69 kuruştur.

5 — Şartname orman umum müdürlüğünde, İstanbul ve Trabzon çevirge müdürlüklerle Çoruh revir âmirliğinde görülebilir.

6 — İsteklilerin muayyen gün ve saatte Borçkada bulunmaları ilân olunur. «482»

RADYO

PAZAR 26/1/1941

9: Saat ayarı, 9.03: Ajans haberleri, 9.18: Karışık ve hafif parçalar (Pl.), 9.45: Ev kadını, 12.30: Saat ayarı, 12.33: Düşün türkülleri, 12.50: Ajans haberleri, 13.05: Şarkılar, 13.25: Radyo salon orkestrası, 18: Saat ayarı, 18.03: Radyo caz orkestrası, 18.50: Fasi heyeti, 19.30: Saat ayarı ve ajans haberleri, 19.45: Şarkılar, 20.15: Millî kardeşler (Pl.), 20.30: Avrupa halk türkülleri (Pl.), 20.45: Şarkı ve türküler, 21.15: Konuşma, 21.30: Devlet konservatuvarı tiyatro şubesi temsili, 22.30: Saat ayarı, ajans haberleri ve ajans spor servisi, 22.50: Cazband (Pl.).

ANAPİYOJEN

Dr. İHSAN SAMİ

İstreptokok, İstafilokok, pnömokok, koli, piyosianiklerin yaptığı çiban, yara, akıntı ve cild hastalıklarının karşı çok tesirli taze aşidir.

Son Posta Mübâraası:

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç

SAHİBLERİ: S. Ragıp EMEÇ

A. Ekrem UŞAKLIĞIL

Ankara borsası

25/1/1941 açılış - kapanış fiatları

ÇEKLER

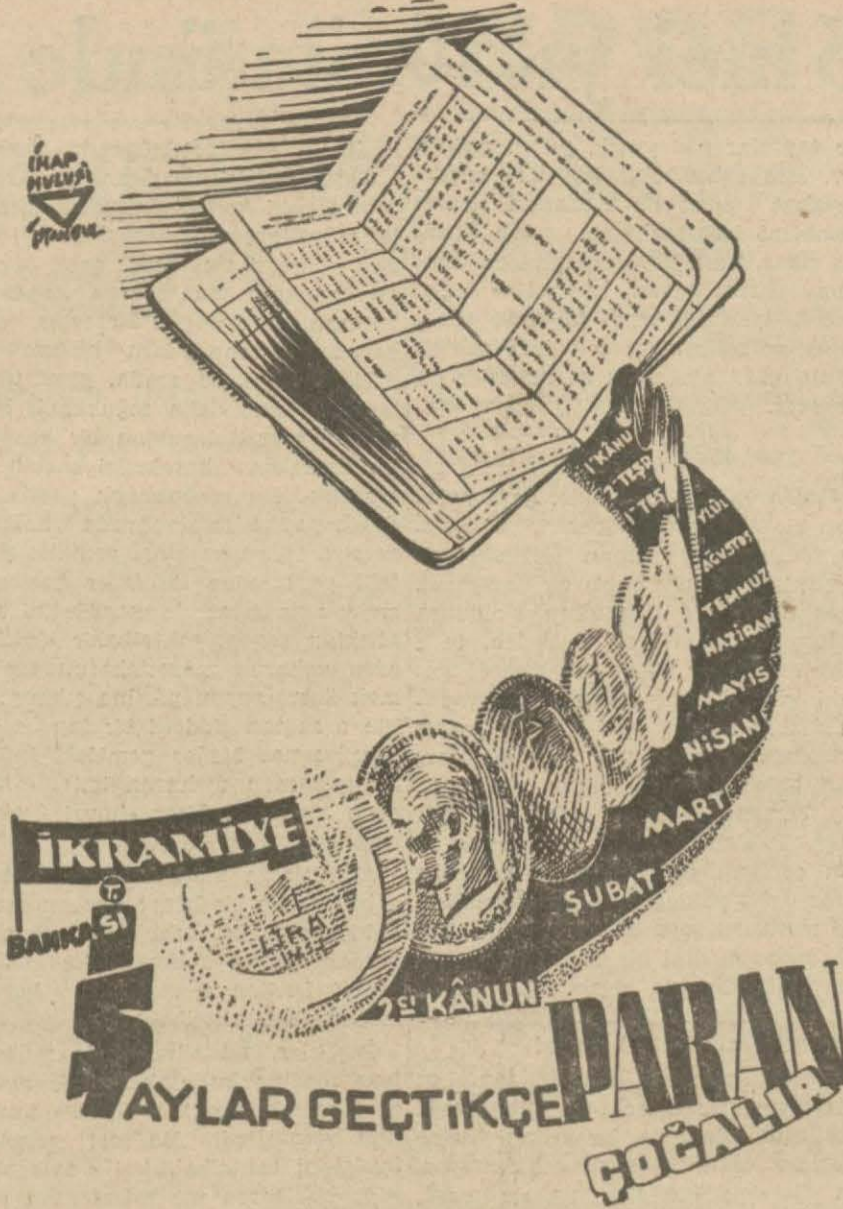
	Açılış ve kapanış
Londra 1 Sterlin	5.24
New-York 100 Dolar	131.50
Cenevre 100 İsviç. Fr.	29.7725
Atina 100 Drahmi	0.9975
Sofya 100 Leva	1.6225
Madrid 100 Peçeta	12.9375
Belgrad 100 Dinar	3.1775
Yokohama 100 Yen	31.1375
İstanbul 100 İsviç. Fr.	31.0975
Altın	23.65

Fişham ve tahvilât

Sivas - Erzurum 7 19.50

TEK TAŞLI Kıymetli Bir Çift Küpe

Sandalbedesteninde teşhir edilmekte olan bu küpeler 27/1/1941 Pazartesi günü saat 14 te Mezad dairedinde müzayede suretile satılacaktır.

T. İş Bankası
1941 Küçük
Tasarruf Hesapları
İKRAMIYE
PLÂNI

1941 İKRAMIYELERİ

1 adet 2000 liralık	—	2000.—	lira
3 » 1000 »	—	3000.—	»
2 » 750 »	—	1500.—	»
4 » 500 »	—	2000.—	»
8 » 250 »	—	2000.—	»
35 » 100 »	—	3500.—	»
80 » 50 »	—	4000.—	»
300 » 20 »	—	6000.—	»

Kesideler: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 A. 30 Ağustos, 3 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

Tavuk suyu ile mamul bir tek

ÇAPAMARKA

Sebze ve hububat komprimesile 24 saatlik Kalorinizi temin edebilirsiniz.

Her büyük Bakkaliye mağazasında bulunur.

Keskin Belediye Reisliğinden:

Keskin kasabasının elektrik tesisatını işletmek için «60» normal beygir takatinde kömürle müteharrik kondanseli bir lokomobil satın alınacaktır. Böyle bir lokomobil nerede ve kimde varsa şeraitinin Keskin belediyesine bir mektubla teklif edilmesi ilân olunur. «557»

MİLLÎ PIYANGO

CAN KURTARANDI

Beşinci Tertip BİRİNCİ ÇEKİLİŞ

7 Şubat 1947

İkramiye adedi	İkramiye miktarı	İkramiye tutarı
4	10.000	40.000
4	5.000	20.000
6	2.000	12.000
30	1.000	30.000
60	500	30.000
90	200	18.000
300	100	30.000
300	50	15.000
3000	10	30.000
60000	2	120.000

430 Teselli Mükafatı 12.132

64224 357.132

Yarım Bilet 1 Tam Bilet 2

Lira Lira

